

VAKOK VILÁGA

LXXX.
évfolyam
11. szám

2019.
november

A Magyar Nemzeti Múzeumot
ábrázoló, tapintható bronz maket-
tet adtak át a Múzeumkertben.

 MAGYAR
VAKOK ÉS GYENGÉNLTÁTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

Rendezvények

- 3 A fehérbot nemzetközi napja: fókuszban a látássérült diákok oktatása
- 4 Akadálymentesítés az előadó-művészet területein II. konferencia
- 7 Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány fehérbot napi rendezvényéről

Házunk tájáról

- 9 Kezdeményeztük az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény módosítását

Nemzetközi hírek

- 10 A WBU ünnepi nyilatkozata a fehérbot nemzetközi napja (látássérültek világnapja) alkalmából
- 12 A Vajdasági Vakok Szövetsége 70 éves
- 12 Látássérült gyermekek fehérbottal?! – A fehérbot nemzetközi napja Székelyudvarhelyen
- 15 Egy vak légiutas személyes tapasztalatai

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 18 A hangomat adom – beszélgetés Kelemen Erzsébettel
- 22 Anekdoták híres emberekről 1.
- 24 Versvilág – összeállította Árvay Mária

Első a család

Akik a távolból helyettünk látnak – Bemutatkoznak a Távszem operátorok

- 27 Beszélgetés Fazekas Eszter Távszem operátorral
- 30 Beszélgetés Rasztotzky-Lukács Marianna Távszem operátorral
- 32 Novemberben ismét jön a nyugdíjprémium vagy az egyszeri juttatás, valamint a nyugdíj kiegészítés
- 34 Szeptembertől új szabály az árvaellátásnál

Tuti tippek, rövid hírek

- 37 Negyedéves beszámoló a Távszem projektről
- 39 A jövő kilátásai weboldal
- 40 Megérkezett a frissítés az online hangoskönyvtár alkalmazáshoz
- 41 Mi történt a kutyaiskolában?
- 42 A segédeszközbolt konyhai kínálatából
- 44 Nagyítók a segédeszközboltban
- 46 Taneszközök a segédeszközboltban
- 46 2020-as Braille-naptárak kaphatók!
- 47 Jelölést segítő eszközök a segédeszközboltban
- 47 Az MVGYSZ sajtótermékeinek előfizetési díja 2020-ban

Újság az újságban

- 48 Megjelent a JAWS for Windows, a ZoomText és a Fusion 2020
- 50 Vakok számára fejlesztettek okostelefon-billentyűzetet a bécsi Műszaki Egyetem (TU) kutatói

Rendezvények

A fehérbot nemzetközi napja: fókuszban a látássérült diákok oktatása

A vak és gyengénlátó emberek társadalmi részvételének erősítése megköveteli, hogy az érdekképviselő a felnövekvő generációkra különös figyelmet fordítson. A társadalmi integráció első fontos színtere a nevelés-oktatás intézményrendszere, ezért a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ) a fehérbot nemzetközi napján 2019-ben a látássérült diákok köz- és felsőoktatásban való egyenlő esélyű részvételére irányítja a szakma és a sajtó figyelmét.

Az október 15-én világszerte ünnepelt fehérbot nemzetközi napját egy nappal megelőzően az MVGYOSZ székházában tartott sajtónyilvános eseményen Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár és dr. Nagy Sándor MVGYOSZ elnök köszöntő beszédét követően Maruzsa Zoltán, az EMMI köznevelésért felelős államtitkára, Hajnal Gabriella, a Klebelsberg Központ elnöke és Botárné Barcza Éva, az Oktatási Hivatal osztályvezetője szólt az integrált oktatásban részt vevő látássérült gyermekek és fiatalok lehetőségeiről. Dr. Csocsán Emmy A jövő kilátásai című, az MVGYOSZ látássérült diákokat segítő programját mutatta be, melynek fő célkitűzése az integráló oktatási intézmények jó gyakorlatainak összegyűjtése és terjesztése. Ebben segít a program weboldala, mely most debütált a szakma, a diákok és a szülők előtt (jovokilatasai.mvgyosz.hu).

A honlapon folyamatosan közzétett jó gyakorlatok egyaránt vonatkoznak a tanórai szemléltetésre, a testnevelés, matematika, természettudományos és idegen nyelvi tananyagok átadását segítő speciális eszközökre és módszerekre, valamint a látássérült tanulók iskolai közösségi életbe történő inklúziójára. Az eseményhez a vak és gyengénlátó diákok oktatását segítő különleges eszközöket bemutató kiállítás is kapcsolódott, melynek célja tippeket adni diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak és döntéshozóknak egy befo-

gadóbb oktatási környezet megteremtéséhez. A kiállított eszközöket Rozsmann Éva, a Vakok Általános Iskolája Egységes Módszertani Intézményének gyógypedagógusa mutatta be.

Angyal Gábor, az MVGYOSZ szakmai vezetője két pályázat eredményét hirdette ki. A jövő kilátásai projekt piktogramjának elkészítésére az ép látású diákok számára meghirdetett pályázat nyertese Koppányi Noémi. A projekt keretében látássérült középiskolás diákokat is támogat az MVGYOSZ horozható számítógépek adományozásával tanulmányaik sikeres folytatása érdekében. A 3,5 millió forint értékű támogatást 15 látássérült diák nyerte el, akik a rendezvényt követően vehették át a laptopokat.

Az MVGYOSZ hagyományaihoz híven azon személyek kitüntetése sem maradt el, akik az elmúlt években a látássérült emberek társadalmi integrációját kiemelkedő munkájukkal támogatták. A 2019-es év kitüntetettjei: Fügedi Péter látássérült sportoló és közösség-szervező, Tomor Tibor informatikus, valamint Roska Botond neurobiológus.

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

Akadálymentesítés az előadó-művészet területein II. konferencia

Míg az MVGYOSZ székházban a fehérbot nemzetközi napján az oktatásra helyeztük idén a hangsúlyt, egy másik fontos esemény is zajlott egy időben a szövetség ünnepségével. A Pesti Magyar Színházban második alkalommal rendezték meg az Akadálymentesítés az előadó-művészet területein konferenciát, melyen munkatársaink is részt vettek. A színház több mint 300 akadálymentesített, audionarrált és jelnyelvi tolmács által közvetített előadáson van túl. Hamarosan már minden darabjunktól lesz elérhető akadálymentes előadás.

A délelőtt folyamán rövid előadásokat hallhattunk a látás- és hallássérült emberek számára történő kulturális, elsősorban színházi akadálymentesítésről, délután pedig két csoportban (külön a látás- és külön a hallássérült résztvevők) vehettünk részt kerekasztal beszélgetésekben.

Nagy bejelentések

A nap rögtön egy óriási bejelentéssel indult: Szabó Sándor, az MTVA kiemelt feliratozó szakértője elárulta, hogy 2020. szeptember 1-től az MTVA minden saját gyártású műsorát audionarrációval fogja ellátni, idővel pedig

igyekeznek majd a többit is. Ez nemcsak a látássérült nézőknek lesz hasznos, de rengeteg idős embernek is, akik ugyan látnak, de nehezükre esik követni a műsorok sűrű cselekményét. Ennek kapcsán érdemes elgondolkozni az audionarrátorok felelőségéről. Nem mindegy ugyanis, hogy – aktuális példát említsünk – hogyan interpretálják például egy választási eredményeket mutató táblázat adatait, mit emelnek ki, mit nem.

Audionarráció mint művészet

Ahogy egyre jobban belemélyedtünk a különféle művészeti ágak audionarrálásába, mint festményleírás, színházi előadás közvetítése, múzeumi tárlatvezetés – de mint kiderült, még cirkuszi produkciót is lehet audionarrálni –, egyre egyértelműbbé vált, hogy tulajdonképpen új művészeti ág van születőben. Az audionarráció nem csupán egy szakma, vannak ugyan tanulható elemei, de a befogadó által átélt élmény nagyban függ attól, hogy az audionarrátor hogyan fogalmaz, mit emel ki, milyen speciális információkat közöl a hallgatóval. Ugyanez igaz a jelnyelvi tolmácsokra is, hiszen egy siket beszélő szövegét ezerféleképpen lehet tolmácsolni. Emellett nagy kérdése jelenleg a szakmának, hogy hogyan lehet a bemutatott szöveg stílusát jelnyelven érzékeltetni.

Amikor bennfentes lesz a látássérült nézőből

Marosi Antal, a Fővárosi Nagycirkusz sajtófőnöke elmesélte, hogyan működik az audionarráció gyakorlata a cirkuszban, ami egy abszolút vizuális, szinte kizárólag a látványra építő műfaj. Míg a színházban az előadás nagy része beszédre épül, a cirkuszban csak a porondmester szövegét és maximum az oroszán bögését lehet igazán hallani. Legalábbis sokan ezt gondolnák elsőre. De rengeteg egyéb eleme van a cirkusznak, ami átélhető, az atmoszféra, a vadállatok szaga, a tömeg zúgása, amikor az artista a levegőbe repül, az elfojtott sikolyok, amikor a 4 méter magas elefánt a porondra lép. Ezek mellé a Fővárosi Nagycirkuszban kitalálták azt, hogy a látássérült vendégeket az előadás előtt fél órával beengedik a nézőtérre, bemutatják

nekik az állatokat, megtapinthatják az elefántot, az eszközöket, amiket az artisták használnak, és rengeteg olyan információval, érdekességgel látják el őket, amelyek a látó nézőkhöz sosem jutnak el, így egyfajta bennfentesekké válnak, és bizonyos szempontból teljesebb, komplexebb élményt is kapnak, mint látó társaik.

Mindenki számára elérhető művészet

Tapolczai Gergely országgyűlési képviselő a művészet mindenki számára elérhetővé tételéről beszélt, és saját, siket emberként tapasztalt színházi élményeiről mesélt. Elmondta, hogy iskolás korában hetekig készültek egy színházi látogatásra, betanulták a Diótörő cselekményét, majd mikor végre megnézték, óriási élményt, de egyben hatalmas szellemi erőfeszítést jelentett, hogy követni tudja, ami a színpadon történik. Akkor még elképzelhetetlen lett volna egy jelnyelvi tolmács jelenléte a színpadon. 1998 előtt gyakorlatilag alig létezett akadálymentesített művészet. Ahhoz, hogy megteremtődjön, két dolog kell: az elérhető előadások és a nézői igény. A kultúra akadálymentesítését ma már jogszabályok és pályázati támogatások teszik lehetővé, de meg kell teremteni azt a közönséget, akik igénybe is veszik a lehetőségeket. Szerencsére egyre többen vannak, akik a látás- és hallássérültek közül igénylik a művészetet, és ki is használják a lehetőségeket. Fontos lenne persze, hogy ne csak Budapesten, hanem országszerte el tudjon menni színházba, moziba, cirkuszba minden látás- és hallássérült, aki szeretne.

Képezni kell az új szakembereket

A PMSZ célja, hogy országos kulturális akadálymentesítő központtá váljon, és más színházaknak, létesítményeknek is segítsen az akadálymentesítésben tanácsokkal, jó gyakorlatok, tapasztalatok megosztásával. A színház igazgatója, dr. Zalán János a konferencia második felében, a kerekasztal beszélgetésen megragadta az alkalmat és kijelentette, hogy létrehozzák azt a szakmai csapatot, amely innentől a kulturális akadálymentesítésért dolgozik, és közösen gondolkodva haladnak tovább azon az úton, aminek egy részét a PMSZ már bejárta. Ahhoz, hogy ebből országos gyakorlat legyen, rengeteg új audionarrátorra és jelnyelvi tolmácsra van szükség. Az FSZK hamarosan 235 órás, gyakorlati központú audionarratori képzést indít, melyre 12 főt tudnak fogadni. Emellett, hogy őket meg tudják fizetni, a legtöbb intézménynek támogatásra van szüksége, mert a költségvetésükben erre egyelőre nincs keret.

Ádám Judit

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány fehérbot napi rendezvényéről

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány 2019. október 18-án, a Vakok Általános Iskolájának Nádor Termében tartotta a fehérbot nemzetközi napja alkalmából szervezett ünnepi rendezvényét. Az alapítvány immár 16 éve adományoz képernyőolvasó és -nagyító szoftvereket, felújított számítógépeket és digitális diktafonokat vak és gyengénlátó emberek szá-

mára. A képernyőolvasó és -nagyító szoftverek hallhatóvá vagy sokszoros felnagyításban láthatóbbá teszik a vak és gyengénlátó emberek számára a számítógép képernyőjén megjelenő információkat. Ezáltal biztosítják számukra az inkluzív tanulás, munkavégzés és a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét.

A Belügyminisztérium Informatikai Helyettes Államtitkársága által és a NISZ (Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató) Zrt. közreműködésével támogatott ország licenc programnak köszönhetően 2018. júliustól a vak és gyengénlátó, valamint az olvasásban akadályozott emberek, az őket oktató intézmények és foglalkoztató munkahelyek ingyenesen igényelhetik a JAWS for Windows, a ZoomText és a MAGic programok teljes körű használatát lehetővé tevő licenceit. A program 2019-ben további egy évre meghosszabbításra került.

A világon Magyarország a harmadik ország, mely biztosítja a vak, gyengénlátó és olvasásban akadályozott emberek számára ezt a rendkívüli lehetőséget. Az elmúlt időszakban már több mint háromezer szoftverlicencet kaptak meg az igénylők, amelyekkel teljes értékű változatban használhatják ezeket a nemzetközileg is legnépszerűbb segítő szoftvereket.

A program különlegessége, hogy egyedülálló módon, nemcsak a Magyarország területén élők, hanem a határon túli, magyar igazolvánnyal rendelkezők is ingyenesen igényelhetik a szoftverek licenceit.

A sajtótájékoztatón Pauer Pál, a NISZ Zrt. ügyfélkapcsolati ágazati igazgatója elmondta, hogy a NISZ elkötelezett az informatikai akadálymentesítés megvalósítása iránt és fontosnak tartja, hogy a program aktív részese lehetett.

Büszkék vagyunk arra, hogy alapítványunk a Belügyminisztérium Informatikai Helyettes Államtitkársága támogatásával, az amerikai Vispero cégcsoporttal együttműködésben fontos lépést tett annak érdekében, hogy a vak és gyengénlátó emberek számára is láthatóbb legyen a világ, és a diszlexiás emberek olvasásértése is könnyebbé váljon.

Az ország licenc adományozási programmal alapítványunk pályázott és bronz minősítést nyert az idén 16. alkalommal meghirdetett legrangosabb megmérettetés, a Nemzetközi Üzleti Díjak (International Business Awards) versenyén, non-profit kategóriában. A díjat október 19-én Bécsben adták át.

További információt az ország licenről és az Informatika a Látássérültekért Alapítvány közhasznú tevékenységéről a következő elérhetőségeken kaphat:

Informatika a Látássérültekért Alapítvány

Szuhaj Mihály, kuratóriumi elnök

E-mail: szuhaj.mihaly@infoalap.hu,

Mobil: +36(20)425-5233

HÁTTÉRINFORMÁCIÓ:

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány (INFOALAP) folyamatosan honosítja, adományozza és forgalmazza azokat a látássérült emberek számára kifejlesztett szoftvereket és speciális hardver eszközöket, melyek megkönnyítik a vak és gyengénlátó emberek hétköznapjait. Az alapítvány saját szoftvereket, illetve tananyagokat fejleszt, internetes akadálymentesítési tanácsadást nyújt, személyes, telefonos és e-mailes ügyfélszolgálatot tart, valamint működteti a Lapról hangra közösségi kezdeményezést, melynek keretében látó önkéntesek olvasnak és töltenek fel nyomtatásban megjelenő újságcikkeket a www.laprolhangra.hu oldalra.

Az ország licenc keretében elérhető szoftverek licenceit a <http://akadalymentes.magyarorszag.hu> weboldalon található űrlap kitöltésével tudják igényelni az érintett magánszemélyek és az őket oktató vagy foglalkoztató jogi

személyek. A szoftverek az Informatika a Látássérültekért Alapítvány honlapjáról tölthetőek le.

Az alapítvány látássérült és látó munkatársainak közös célja, hogy az informatika eszközeivel segítse a látássérült embereket a tanulásban és a munkavállalásban, előmozdítsa társadalmi integrációjukat.

További információk az alapítványról: www.infoalap.hu

Informatika a Látássérültekért Alapítvány

Házunk tájáról

Kezdeményeztük az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény módosítását

A címben szereplő törvényről legutóbb nyáron, a közjegyzői díjszabás módosulása kapcsán tettünk említést. Már ekkor is utaltunk rá, hogy a jelenlegi ingatlan-nyilvántartási szabályok alapján az ingatlan átruházására vonatkozó jogügyleteket írni és/vagy olvasni nem tudó személyek esetében mindig közokiratba, azaz közjegyzői okiratba kell foglalni. Az ingatlan-nyilvántartásról rendelkező 1997. évi CXLI. törvény 33. § (3) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy írásra vagy olvasásra képtelen személy jognyilatkozatán alapuló bejegyzéshez a nyilatkozat közokiratba foglalása szükséges, amelyben e körülményre utalni kell.

Többeknek bizonyára már személyes tapasztalatai is vannak arról, hogy ez a rendelkezés – habár a jogalkotók szándéka szerint ez a fogyatékos emberek jogbiztonságát hivatott védeni – adott esetben több kényelmetlenséggel jár és költségesebb is a mindenki másra vonatkozó megoldáshoz képest, ahol ilyen esetben is elegendő csupán az ügyvédi okirati forma. A tapasztalatok azt mutatják, hogy e szigorú szabályok ellenére, vagy talán épp azok következtében az érintettek többnyire nem közjegyzőhöz fordulnak az ingatlanra vonatkozó jogügyleteik (például szerződés) elkészítésével, hanem vagy közjegyzői meghatalmazással egy külső személyt (például családtagot) bíznak meg, aki helyettük aláírja a bejegyzés alapjául szolgáló okiratot; de az is előfordul, hogy saját maguk járnak el és az ügyvéd által elkészített szerződést ellenjegyeztetik a közjegyzővel. A bonyolultabb ügyintézés mellett mindkét esetben magasabb költségekre lehet számítani, hiszen ilyenkor az ügyvédet és a közjegyzőt is fizetni kell.

Október közepén a parlament elé került az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény módosítása. Megragadva ezt az alkalmat mi is előterjesztettük a szövetség változtatási javaslatait a törvényre vonatkozóan. Ez az oka annak, hogy ez a téma most ismét itt is napirendre került.

A módosítás kezdeményezésének célja, hogy az írni és/vagy olvasni nem tudó személyek (köztük a látássérültek) is saját maguk dönthessenek arról, hogy ingatlanra vonatkozó jogügyleteiket közokiratba, vagy – másokhoz hasonlóan – ügyvéd, vagy kamarai jogtanácsos által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalják-e.

Álláspontunk szerint a szabályozás így is megfelelő és elégséges garanciát és védelmet biztosítana az érintettek számára, ugyanakkor így még választási lehetőségükkel is élhetnének.

Hasonló véleménynek adott hangot egyébként az Alapvető Jogok Biztosa is, aki több panasz kapcsán vizsgálta ezt a rendelkezést. A biztos e vizsgálat alapján kiadott jelentésében megállapította, hogy „azon rendelkezés, amely írásra vagy olvasásra képtelen személy jognyilatkozatán alapuló ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez kötelezően és kizárólagosan a nyilatkozat közokiratba foglalását írja elő, a vak és látássérült személyek önrendelkezési jogával, általános cselekvési szabadságával, ezáltal a minden embert egyenlő mértékben megillető emberi méltósághoz való jogával összefüggésben visszásságot okoz.”

Nem vitás, és ezt az Alapvető Jogok Biztosa is hangsúlyozta, kiemelt cél a fogyatékos emberek jogbiztonságának védelme, azonban felhívta a figyelmet az arányosság követelményének fontosságára is, azaz, hogy vizsgálni kell, nem jelent-e az érintettekre aránytalan terhet a korlátozó rendelkezés, illetve, hogy a jogbiztonság elérése érdekében az-e a legenyhébb eszköz.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Nemzetközi hírek

A WBU ünnepi nyilatkozata a fehérbot nemzetközi napja (látássérültek világnapja) alkalmából 2019. október 15.

A Vakok Világszövetsége (World Blind Union, röviden WBU) csatlakozik a fehérbot nemzetközi napja megünnepléséhez (2019. október 15., kedd).

A fehérbot nemzetközi napjának célja az, hogy ráirányítsa a világ figyelmét a fehérbotra, mint a vakok és gyengénlátók önálló életvitele eszközének fon-

tosságára. A WBU arra használja fel ezt a lehetőséget, hogy támogassa a világ összes országának a vakok és gyengénlátók önállóságát és biztonságos közlekedését lehetővé tevő politikáit, törvényeit és megfelelő módon kialakított infrastruktúráit mind otthoni és munkahelyi körülményeik között, mind az oktatási intézményeken és közösségeiken belül.

Mindennek a Fogyatékossgal Élők Jogairól szóló ENSZ egyezmény (UNCRPD) 9-ik cikkében megfogalmazottakkal összhangban – Önálló életvitel és a közösségbe való befogadás – kell történnie, mely szerint a részes államok megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy másokkal azonos alapon biztosítsák a fogyatékossgal élő személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információhoz és kommunikációhoz, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat és rendszereket, valamint más, nyilvánosan hozzáférhető vagy rendelkezésre álló lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Figyelemmel kell lenni az egyezmény 19-ik cikkében leírtakra is, mely szerint a részes államok elismerik a fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és lakóhelyük megválasztásához. Az UNCRPD 20. cikke – Személyes mobilitás – kiköti azt is, hogy a részes államok hatékony intézkedéseket hoznak a fogyatékossgal élő személyeknek a minőségi mobilitási támogatásokhoz, eszközökhöz, segítő technológiákhoz, valamint a személyes segítségnyújtás különböző formáihoz és a közvetítőkhöz való hozzáféréseinek megkönnyítésére.

Mindezeket túl az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai 11. céljaként hangsúlyozza annak fontosságát is, hogy a városokat és emberi településeket fenntarthatóvá, befogadóvá, biztonságossá, alkalmazkodóvá és mindenki számára akadálymentesen hozzáférhetővé kell tenni. Alapvető fontosságú az, hogy ennek a célnak az elérése érdekében tegyenek, mivel az egyenlő esélyű hozzáférés révén megszüntethető a fehérbottal közlekedő vakok és gyengénlátók által nap mint nap tapasztalt nehézségek egy része.

Ennek a fontos napnak a megünneplésekor bízunk abban, hogy a politikai döntéshozók elismerik a vakok és gyengénlátók ahhoz való jogának fontosságát, hogy önállóan és biztonságosan, egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetben tudjanak közlekedni, és használhassák a fehérbotot.

Hisszük, hogy egy befogadóbb, hozzáférhetőbb és az egyenlő társadalom révén javulni fognak közösségünk életkörülményei.

A Vakok Világszövetsége (World Blind Union, röviden WBU) a világszerte élő 253 millióra becsült vak és gyengénlátó érdekeit képviselő világszervezet. Tagja a vakok saját érdekvédelmi szervezetei és a vakokért dolgozó szervezetek, a világ több mint 190 országából, valamint a látássérültséggel kapcsolatos területeken dolgozó nemzetközi szervezetek. További részletek a WBU honlapján olvashatók (angol nyelven): www.worldblindunion.org.

Ollé Attila nemzetközi referens

A Vajdasági Vakok Szövetsége 70 éves

A fehérbot nemzetközi napján ünnepelte a Vajdasági Vakok Szövetsége fennállásának 70. évfordulóját. Az Újvidéken szervezett október 15-i ünnepséget megtisztelte jelenlétével Szerbia szociális minisztere, a Szerbiai Vakok Szövetségének elnöke, a Boszniai Vakok Könyvtárának vezetője és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke. A jubileum alkalmából a Vajdasági Vakok Szövetsége emléklappal ismerte el azon szervezetek és személyek tevékenységét, akik jelentős mértékben hozzájárultak a szövetség sikeres működéséhez. Az évfordulóra szerb nyelven egy reprezentatív könyv is megjelent, amely a szervezet elmúlt 70 évét mutatja be. Az ünnepi műsor során részleteket olvastak fel a könyvből, illetve kulturális műsort is hallhatott a több mint 300 fős ünneplő közönség. Az MVGYOSZ emlékplakettet és tapintható képet ajándékozott a Vajdasági Vakok Szövetsége részére, melynek elnöke külön is méltatta a két szövetség példaértékű kapcsolatát. Az ünnepséget követően szakmai megbeszélés következett, amelyen a szervezetek vezetői közösen áttekintették a további együttműködés lehetőségeit.

A Vajdasági Vakok Szövetségének további eredményes munkát kívánunk!

dr. Nagyné Berke Mónika MVGYOSZ munkatárs

Látássérült gyermekek fehérbottal?! – A fehérbot nemzetközi napja Székelyudvarhelyen

Soha nem hívták még fel a lakosság és a döntéshozók figyelmét Székelyföldön a vak és gyengénlátó emberek mindennapos nehézségeire olyan nagyszabású és gazdag programsorozattal, mint 2019-ben a fehérbot nemzetközi napján. A Romániai Magyar Nemlátók Egyesülete

Székelyudvarhelyen Látássérült gyermekek fehérbottal! címmel egész napos rendezvényre várta a környék magyar anyanyelvű látássérült gyermek és felnőtt lakóit, valamint családtagjaikat, a döntéshozókat, az oktatásügy szereplőit és minden szimpatizánst. Az eseményeken a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége is képviseltette magát: a szervezők meghívásának Németh Orsolya és Nagy András munkatársak tettek eleget.

Az október 15-ére tervezett események legfontosabb szereplői a látássérült gyermekek voltak, akik a szervezők ajándékként egy-egy jó minőségű fehérbotot vehettek át a Márton Áron téren lezajlott megnyitón Hajdó Ernőtől, a Romániai Magyar Nemlátók Egyesületének elnökétől. Az elnök az átadáskor elmondta, hogy napjainkban csak elvétve látni fehérbottal közlekedő embert Székelyudvarhely utcáin, miközben több száz vak vagy gyengénlátó ember él csupán Hargita megyében. A gyermekeknek és szüleiknek a programot szervező szakemberek folyamatosan azt hangsúlyozták, hogy – bár sokan a fehérbotra még mindig stigmaként tekintenek –, inkább az életüket megkönnyítő, az önállóságukat megnövelő eszközként kell gondolniuk rá és kézbe kell venniük. A kipróbálás jegyében a látássérült gyermekek, felnőttek és kísérőik közös fehérbotos városi sétára indultak, melynek során bejárták a belváros utcáit és parkját, illetve egy népszerű áruházba is betértek. A helyiek felfigyeltek a szokatlan látványra, érzékelhető volt, hogy Székelyudvarhelyen valóban nem mindennapos a fehérbotos emberek jelenléte.

A sétát követően a gyermekeket játékos programok várták a Márton Áron téren Ágoston György játékmester és Hajdó Ernő vezetésével. A látássérült és ép látású gyermekek olyan társasjátékokat próbálhattak ki, melyeket együtt is tudnak játszani. Emellett az ép látású testvérek, osztálytársak és érdeklődők játékos szemléletformáló feladatokat is teljesíthettek, természetesen bekötött szemmel.

Eközben a szülők, a szakemberek és döntéshozók a polgármesteri hivatal Szent István termében a látássérült gyermekek oktatásával kapcsolatos fórumon vettek részt Butu Arnold Csaba, az iskola projektmenedzserének vezetésével, melyen kötetlen beszélgetés keretében vitatták meg az erdélyi magyar vak és gyengénlátó gyermekek és fiatalok oktatási és társadalmi integrációjának nehézségeit. Erdélyben csaknem száz éve nincs magyar tannyelvű speciális iskola látássérült gyermekek részére. Az egyetlen kolozsvári intézményben románul folyik az oktatás, a magyar nyelv és irodalom csak fakultatív tantárgyként vehető fel. Sok szülő vagy magyar iden-

titását hangsúlyozva, vagy egyéb érzelmi okokból nem adja be a kolozsvári intézetbe a gyermekét, így a gyakran csak elméletben működő integráció mellett bizony még a XXI. században is előfordulhat, hogy egy erdélyi magyar vak gyermek egyáltalán nem jár iskolába. A fórumra várták a szervezők a helyi általános és középiskolák képviselőit, ám ők nem jöttek el, annak ellenére, hogy gyakran hangsúlyozzák intézményeik befogadó voltát. A fórum résztvevői egyetértettek abban, hogy az iskolai nevelés, a tananyag elsajátítása és a közösségben való részvétel elengedhetetlen feltétele az egyének társadalomba történő sikeres beilleszkedésének. Ez pedig nincs másként a látássérültek esetében sem. Támogatásra azonban messze nemcsak az iskolai integráció terén van szükségük, hanem az élet számos egyéb területén is. Romániában teljes mértékben hiányzik a felnőttként megvakult személyek elemi és foglalkozási rehabilitációja, így nekik esélyük sincs a munkaerő-piacra és a társadalomba történő visszatérésre. A kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem oktatói azt a problémát jelezték, hogy a magyar tannyelvű gyógypedagógus képzésben a látássérült emberek oktatása és rehabilitációja területén nem tudnak Erdélyben megfelelő, szintén magyar munkanyelvű gyakorlati helyet biztosítani a hallgatók számára, ezért is választják rendkívül kevesen a vak emberekkel való munkát. A fórum végkicsengése mégis pozitív volt, hiszen a társadalmi szemlélet formálásáért a látássérült emberek maguk is rengeteget tehetnek csupán azzal, hogy megpróbálnak minél inkább aktív és tartalmas életet élni, kimozdulni, tanulni és munkát vállalni.

Este fél hat tájban egy nagyobb csoport gyülekezett a Városháza tér Kossuth utcai sarkánál. A Budapesti Rotary Club képviselői és Székelyudvarhely polgármestere itt leplezték le a Tapintható láthatatlan program keretében elkészült huszonnegyedik városmakettet, mely Székelyudvarhely belvárosának egy részét teszi tapintás útján megismerhetővé a látássérült emberek számára. Az eddig átadott makettek közül ez a második, ami Magyarország határain kívül található (egyébként a másik is Székelyföldön van).

A nap zárásaként került sor a Ver-Deco Művészeti Egyesület Tapintható valóság című, 3D textil technikával készült képkiallításának ünnepélyes megnyitójára a Városháza Szent István termében. A tapintható tárlat Székelyudvarhelyen, majd Csíkszeredán és Szentegyházán lesz látogatható egészen november végéig. A megnyitót követte a székelyudvarhelyi és kolozsvári látássérült gyermekek kulturális és szórakoztató műsora, melyben versek, népdalok, örökzöld és mai slágerek hangzottak el, természetesen

kizárólag magyar nyelven. Az előadók közül kiemelkedett tehetségével a mindössze tíz éves Endes-Ábrahám Ákos, aki versmondóként 2018-ban a III. Nemzeti VERSENY zsűrijétől elismerő oklevelet kapott és idén is beválogatták a verseny döntőjébe, melyre novemberben kerül sor Budapesten a Nemzeti Színházban.

Az MGVYOSZ ajándékkal készült az egyesület és látássérült tagjai részére. A Bodor Tibor Hangoskönyvtár CD állományának egy-egy példányát küldte el a szövetség az erdélyi magyar anyanyelvű látássérült gyermekek és felnőttek számára, de a tervek szerint hamarosan az online hangoskönyvtár szolgáltatáshoz való hozzáférésük is lehetővé válik.

Németh Orsolya

Egy vak légiutas személyes tapasztalatai

New York Kennedy Repülőtér: amikor egy nagydarab, engem a repülőtéren végigvezetni szándékozó asszisztens egy hihetetlenül kényelmetlen fém (korábban valószínűleg elektromos) kerekesszékbe akart ültetni azzal a felszólítással, hogy a következő két órában az ő engedélye nélkül abból fel ne álljak, én udvariasan, de ugyanakkor igen határozottan visszautasítottam a szolgálatait és a tömeg mozgását követve elindultam a repülőtéri folyosókon. Az illatok segítségével találtam egy éttermet, ahol ételt és italt rendeltem. A pincér részletesen elmagyarázta, hogyan juthatok el a reptéri kapuhoz; beszélgetésünket meghallotta néhány másik, szintén az én gépemmel repülő utas, akik felajánlották, hogy együtt menjünk a géphez.

Frankfurt: egy kedves kolumbiai (gyakornok) lány jött elém a repülőre, majd nagyon udvariasan elkísért egészen a Sheraton Hotel recepciójáig, amely szigorúan véve azért a repülőtéri folyosókon kívül esik. Úgy tűnt, fogalma sincs semmilyen idevonatkozó előírásról vagy szabályzatról, egyszerűen hallgatott a józan eszére.

Prága: felajánlják a kerekesszék használatának lehetőségét, de senkit nem kényszerítenek annak igénybevételére. Nekem azért lennének kétségeim, mivel a segítségnyújtással megbízott személyzet nem igazán beszél idegen nyelveket.

Párizs, első történet: átszállás nélkül repültem Párizsba, illetve onnan vissza. Mindkét esetben mindennemű probléma nélkül, kerekesszék felajánlása nélkül, egyszerűen, rutinszerűen kísérték és segítettek végig a repülőtéren.

Párizs, második történet: átszállással utaztam és már előre tudtam, hogy az átszállással együtt jár az, hogy egyik terminálból egy másikba kell átmennem. Tinédzserkorú, látó lányommal utaztam. Annak érdekében, hogy könnyebb legyen a számára addig ismeretlen és meglehetősen összekeverhető körülmények között tájékozódnia, (balga módon) előre jeleztem, hogy személyi segítőre lesz szükségem. Valamilyen, targoncaszerű jármű érkezett a gép ajtajához, amelyből valamilyen speciális emelőszerkezet emelkedett ki, majd juttatott le minket a repülő magasságából a jármű szintjére. Ezután a jármű eszeveszett száguldásba kezdett össze-vissza a repülőtéren, és ezt mindaddig folytatta, míg végül le nem késtük a gépünket! Udvarias, dühös, majd kétségbeesett kéréseim hiábavalóak voltak; a sofőr úgy tett (vagy esetleg nem csak úgy tett) mintha egy szót sem értene angolul. Végül, amikor a jármű valahol a repülőtér üzemterületén megállt, elmenekültünk a járműről, nem törődve a sorór kiabálásával, csak minél távolabb lehessünk! Később sikerült egy kiszolgáló pultot találnunk, ahol a kedves ügyintéző megértette a problémánkat, és átjelentkeztetett minket egy későbbi (hál Istennek még aznapi) repülőre. Egyébként, ez az EBU 9-ik, Genfben tartott küldöttgyűlésére történő utazásunkkor történt, az említett járműben pedig a két csehországi résztvevőn kívül valamelyik FÁK országbeli küldöttek is ültek, akik – tudomásom szerint – még ma is valahol a párizsi repülőtéren keringenek...

Soha nem zártak még ki a légi utazásból, amikor egyedül utaztam, és ilyenre példát nem hallottam egyetlen releváns személytől sem!

Czech Airlines/Smart Wings: a legutóbbi, ezzel a jó nevű légitársasággal történt utazásom során azt a felszólítást kaptam, hogy cseréljek helyet egy másik utassal és üljek az ablak melletti ülésre. A kapott magyarázat igen érdekes volt: „amennyiben egy vak ül a középső, vagy a folyosó melletti ülésen, akadályozhatja a repülőgép esetleges vészhelyzetben történő kiürítését”. Máshogy fogalmazva: „hadd üljenek a vakok az ablak melletti üléseken – őket nem érdemes kimenekíteni!” Kereken visszautasítottam az utasítást, és ott maradtam egyedül.

A legfurcsább történetem: valamikor a kétezres évek elején a SAS légitársasággal repültem késő este Koppenhágából Oslóba. A koppenhágai aszfalton álló gépen már majdnem elszundítottam a legutolsó sorban levő, folyosó melletti ülésen, amikor a légi utaskísérő (egy hölgy) megérintette a vállamat és felébresztett. Arra kért, kísérem el a repülőgép baloldali ajtajához, majd megmutatta, hogyan kell azt kinyitni és bezárni. Ezután átmentünk a kabin másik oldalán levő ajtóhoz, ahol arra kért, mutassam be neki az imént tanultakat. Legnagyobb meglepedésére minden nehézség nélkül az ajtót ki

tudtam nyitni, majd vissza is zártam. Miközben a leghátsó sorban levő, folyosó melletti ülémhez tartottunk visszafelé, megkérdeztem tőle, hogy miért tanított meg engem erre. Válasza egyszerre volt meglepő és meglehetősen ésszerű: „Ha bármi történne a világítással, ön lenne az egyetlen, aki biztosan tudni fogja a menekülési utat.”

Általános megállapítások:

Összegezve, a vak utasoknak ésszerű és indokolt mértékű elvárásaik legyenek, és tartózkodniuk kellene az akadálymentesen hozzáférhető fedélzeti szórakoztató rendszerek megkövetelésétől! Könnyen beszerezhetők saját tulajdonú, személyes használatú szórakoztató eszközök (Braille-kijelző, digitális lejátszó, könyvolvasó, stb.), és a legtöbben már rendelkeznek is ilyenekkel.

A repülőtereken az utasszolgáltatásokat általában kiszervezik, a külsős cégek alkalmazottai pedig nem feltétlenül a legmagasabb szellemi képességekkel rendelkező személyeket foglalkoztatnak. Ennek megfelelően nem várható az el, hogy a vak utasokkal „VIP személyként” vagy a celebekhez hasonlóan foglalkozzanak. Minket (akár tetszik, akár nem) tárgyként kezelnek (mint egy csomagot vagy egy dobozt), és nem alanyként (emberekként)!

A kerekesszék nem feltétlenül jelent mindig rossz megoldást. Először is, az asszisztens nagyon gyorsan tud haladni, és nem kell azon töprengenie, hogy oldja meg a számára eddig még soha meg nem oldott rejtélyt: „Hogyan lehetséges az, hogy a vakok képesek gyalogolni, miközben nem látnak?” Második probléma: vannak olyanok, akik egyszerűen nem szeretik, ha valakit meg kell érinteniük, vagy ha őket valaki megérinti. Az is lehet, hogy valamilyen belső, céges szabályozás tiltja, hogy másokkal fizikai kapcsolatba kerüljenek. Ilyen esetekben a kerekesszék ésszerű megoldás.

Végkövetkeztetés: nem vagyok biztos abban, hogy megfigyeléseim többek-e az esetek puszta leírásánál. A vak utasok jogaiért való küzdelem, szintén filozófiai kérdés. Mit akarunk? A látókkal megegyező jogokat vagy kedvezményes bánásmódot? Amennyiben egyenlő jogokat, a döntéshozók kijelenthetik: „Egyenlő jogokat akartok a látókkal, tényleg? Rendben, mivel a látókkal többé-kevésbé senki nem foglalkozik vagy éppen, hogy magukra hagyják őket, bárminemű fizikai kontaktus, stb. nélkül, ti is ugyanazt egyétek, mint amit ők kapnak!”

Ha kedvezményes elbánást akarunk, akkor ezt is kell mondanunk, mivel ez logikus: mindenki tisztában van azzal, hogy a vakok hátrányos helyzetben

vannak, így ha a feltételeket egy kicsit is egyenlőbbé kívánjuk tenni, lehetőségünk kell, hogy legyen arra, hogy bizonyos kedvezményeket elvárhassunk és megköveteljünk, mint például megfelelő segítséget a repülőtereken és a repülőgépeken!

Rudolf Volejnik alelnök, Csehországi Vakok Szövetsége

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A hangomat adom – beszélgetés Kelemen Erzsébettel

Beszélgetéssorozatunk olyan önkéntes felolvasókkal készül, akik a Bodor Tibor Kulturális Egyesületben dolgoznak, s örvendeztetnek meg bennünket újabb és újabb hangoskönyvekkel. Fogadják az interjúkat olyan szeretettel, amilyen örömmel felolvasóink nyilatkoznak.

- Kérem, meséljen nekünk kicsit magáról, elfoglaltságairól, kedvenc időtöltéseiről, stb.

- Magyar-orosz szakos tanárként végeztem, ezen a pályán dolgoztam 30 éven át. Az orosz nyelv továbbadásába beleszólt a történelem a rendszer-váltás után. De a magyart tanítottam, azzal a színház iránti szerelemmel, amit a mára már híressé vált szentesi Horváth Mihály Gimnázium irodalmi-dramai tagozatán oltottak belém. Igyekeztem továbbadni a tanítványaimnak a szépirodalom értését és értő tolmácsolását színjátszó szakkörben, iskolai műsorokban és a tanórákon. A tanítás mellett mindig volt másféle teendőm is az iskolában: szabadidő-szervezés vagy ifjúságvédelmi tevékenység, majd az iskolai könyvtár vezetése. Ezek mindegyike nagyon fontos volt számomra, hiszen a tanítási-tanulási folyamat mellett egy teljesen más megismerési lehetőséget biztosított a tanár-diák kapcsolatban. Hiszen sajnós a tananyaggal telegyömöszölt órák alatt nincs idő egymást megismerni; de a délutáni beszélgetések, a más jellegű tevékenységek mélyebb és pontosabb csatornákat nyitottak meg felnőtt és gyerek között.

Három éve pedig csak könyvtárosként dolgozom, elektronikus dokumentumokkal foglalkozom. Nagyon izgalmas, új világ számomra.

Kedvenc időtöltésem? A szabadban lenni! Róni az utakat síkságon, dombokon, hegyeken, vizek partján. Aztán meg jól elfáradva kiülni, kiállni partokra, szirtekre, kilátókba, és élvezni a levegőt, a napot, a szelet (és ha csak

kicsit esik, akkor az esőt is). Megkóstolni a táj ízét, jókat beszélgetni és kacagni. Meg néha sírni. De csak ha jólesik.

- Ha pár szóban kellene nyilatkozni a személyiségéről, mi az, amit fontosnak tart magáról elmondani?

- (Hú, ez mindig nehezen ment.) A csillagjegyem szerint rendkívül szélsőséges vagyok. És ezt meg is erősítem. Viszont nehezen viselem, ezért csak belül zabolátlankodom. Szeretek nyugodt és higgadt lenni. Úgyhogy van bajom, elég.

Volt idő, hogy a végletekig ragaszkodtam az elképzeléseimhez, de a kor jót tett, könnyebben el tudom engedni a fenomenálisnak tűnő ötleteimet is. Ez is ki tudja ám simítani a ráncokat.

Imádok megvalósítani valamit, a semmiből vagy a kevésből vagy a látszólag értéktelenből létrehozni akár új tárgyakat, ételeket, szellemi produktumot.

Kitartó vagyok. Meg még sok más is. Meg ezeknek az ellenkezője.

- „Nagy művek olvasása közben a szöveg távolra visz. És én, akár egy félénk gyermek, belekapaszodom a kabátja csücskébe, s igyekszem lépést tartani vele, hosszan követem, sodródok vele az úton egy meleg és érzelmdús világba. Távolra visznek magukkal a szavak, de végül egyedül térek haza, s csak miután ismét otthon vagyok, döbbenek rá, hogy ő és én már örökre együtt maradunk.” (Jü Hua)

Milyen gondolatok jutnak erről eszébe?

- Az, hogy ezt akár én is mondhattam volna, ha tudnék ilyen szépet írni.

A tinédzser kori útkeresés, a magam meglelése időszakából emlékszem az első – mások történeteiben való – elmerülésekre. Szalay Lenke Mogyorója

volt az első ilyen azonosulás. A mozdulataimban, a gondolataimban létezett velem a kislány alakja. Együtt nőttünk, együtt eszméltünk a világra. És későbbi életemben is hányszor segített, támogatott, irányt mutatott, inspirált egy-egy könyv! Azt mondják, a humor az élet sava-borsa, vagyis élvezetessé teszi az életet. Hadd mondjam még hozzá, hogy az irodalom is az. Meg az összes művészet, ami eltalálja az embert.

- Milyen témában olvas szívesen?

- Inkább talán műfajt mondanék először: regényeket és verseket. A regények közül az utóbbi években nagyon szeretem Grecsó Krisztián írásait. Süt belőlük az alázat, a szellem nagysága, az ember szeretete. Az élet megélésére mutat példákat, gyönyörű szavakat, képeket használva.

Azokat a regényeket szeretem, amelyekben az ember a környezetének a hatása alatt hajlik vagy épp ellenáll. De mindenképp változik, formálódik.

- Mióta olvas fel a Bodor Tibor Kulturális Egyesületnél?

- Az első kör 2014 októberében volt, éppen 5 éve. Akkor volt folyamatában egy projekt Maxi (Helle Maximilian, az egyesület egyik motorja) vezetésével (persze még nem az egyesület keretében). Egy kedves kolléganőm, aki a látássérült lánya révén érintett, szólt, hogy próbálkozzunk meg a felolvasással. Nagy kedvvel vettem bele magam, de akkor még nem volt eszközüsem. A lányom telefonjával készítettem a felvételeket, ő pedig általában kéthetente jött haza hétfélig. Persze akkor meg nem akartam azt a kevés és értékes időt elvonulva, felolvasással tölteni. Emiatt rendkívül lassan haladtam. (Csendben jegyzem meg, a legutóbbi könyvet is még ugyanazzal a régen lecseréltem telefonnal vettem fel.)

Újólapon tavaly februárban csatlakoztam a csapathoz. Örömmel látom, hogy most már mindennap bejelentkezik 1-2 új önkéntes a Facebook-csoportba (sőt, ma már négyen!).

- A látássérültek kérései közül olvasott-e már fel valamit?

- Többször is végigbogarásztam az elmúlt másfél év alatt a táblázatunkat, amelyben az igényelt könyvek is szerepelnek. Már majdnem ki is választottam mindig egyet-egyét, aztán úgy alakult, hogy „na jó, ez lesz a következő, de előbb mégis ezt az én kedvencemet”.

De egyszer megembereltem magam, és jó nagyot „húztam”, kiléptem a komfortzónámból, és kikölcsönöztem a könyvtárból az egyik igényelt könyvet: Szülőgyilkosságok Magyarországon... Megrendítő is volt, de száraz is egyben a sok szociológiai adatot tartalmazó táblázattal.

Történt úgy is, hogy az önkéntes találkozóra hozott igényelt könyveket Nagyné Berke Mónika. Azelőtt néhány nappal beszélgettünk az 1989.

decemberi romániai eseményekről, akkoriban nagyon közel laktam a határhoz, és több történés a homályba veszett már, az izgatottság, a félelem azonban erősen felidéződött bennem. És akkor kértek bennünket, hogy olvassuk fel A Conducator végnapjai című könyvet. Erre lecsaptam, mert jelet éreztem benne.

Egy ilyen alkalommal vittem haza Miks Mária Torpanatok című kötetét is. Már akkor este belelapoztam elalvás előtt. Pár találmomra kinyílt oldalt elolvastam, de hamar becsuktam. Azok a versek úgy ütöttek meg, hogy nem lehetett többet befogadni. Heteken keresztül ízlelgettem, ismerkedtem velük, mire belevágtam. Régen olvastam ilyen erejű kötetet. Súlyos és nemes mondanivaló könnyed költői vonalvezetéssel. Élmény volt!

- Milyen a jó felolvasó?

- Mire felolvasó lesz valaki az egyesületben, addigra átesik egy kis szűrőn, egy próbafelolvasáson, amelyen a hangszínét, hangképzését, hangerejét, az olvasás tempóját, a kifejezőképességét tesztelik. Ha megfelel, és ráadásul már legalább egy felolvasott és véglegesített könyve is van, akkor már felolvasó. Onnantól pedig vélhetően egyre jobb felolvasó lesz belőle, mert törekedni akar még szebben képezni a hangokat, még kifejezőbben olvasni. Mert hallja a találkozókon is, hogy mennyi szépen beszélő önkéntes van. Még beszédtechnika órákat is szerveznek nekünk. Továbbá minden alkalommal megerősíti Kata is (Puskás Kata Szidónia, az egyesület elnöke), hogy olyat olvassunk fel, ami közel áll a szívünkhöz. Ezenkívül rengeteg elismerést, köszönetet kapunk. Hát így lesz a felolvasó jó felolvasó.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Olvassanak mai írókat és költőket! (Majdnem minden nap rácsodálkozom, hogy mennyi tehetséges művészünk van.) S menjenek író-olvasó találkozókra, könyvbemutatókra vagy a tömérdek kulturális, zenei fesztiválra, és élvezzék az azokon fellépő költők, írók és zenészek csodáit, mert ez az élet sava-borsa. Ezek a mai költők nem rejtezik ám az elefántcsonttoronyaikban, hanem kivonulnak az utcákra, iskolákba, színpadokra, mezőkre, és hirdetik a művészetet sokszor fergeteges humorral, máskor csontig érő fájdalommal.

Nagyon jó, hogy rátaláltam erre a remek csapatra!

Tudják: a környezeti hatás, hogy találkozom ezekkel a pozitív, tetterre kész emberekkel, engem is formál. Ez a kapcsolat engem is épít.

Jó egészséget, munkájához pedig sok örömet, kitartást kívánunk!

Anekdóták híres emberekről 1.

A háború értelme

A háború alatt egy brit kormányülésen egy miniszter azzal állt elő, hogy a hadiállapotról tekintettel nullázzák le a kulturális kiadásokat, és a felszabaduló összeget fordítsák fegyverekre.

Mire Churchill így válaszolt: „Rendben, de akkor miért is harcolunk?”

Trükkre trükk

1960 – Lausanne. A Tabaris-mulató egyik páholyában ül Husszein, jordániai király. Nagyon tetszenek neki Rodolfo kártyamutatványai. A műsor után a bűvész öltözőjében megjelenik egy elegáns úr, s meghívja Rodolfót a király páholyába. Őfelsége közeli szeretné látni a kártyatrükköket.

Rodolfo félórán át brillírozik Husszein páholyában. „Vigyázat, csalok!” – ismétli újra meg újra franciául, de Husszein egyetlenegyszer sem képes rájönni bravúros fogásaira. Végül megköszöni a magánmutatványt, s honoráriumméppen egy száz dolláros bankjegyet nyújt át. És megkérdezi:

- Ön milyen nemzetiségű?
 - Magyar.
 - Természetesen 1956 után jött ki.
 - Nem, felség. Most néhány hete.
 - De kint marad.
 - Amíg a szerződéselem tart. Utána otthon, Magyarországon vannak kötelezettségeim. Mikor azokat abszolváltam, akkor ismét külföldre utazom.
- Husszein hosszasan csóválja a fejét.
- Ebben valami trükk van! – mondja gyanakodva.

Hétköznapi csoda

Baja: 1950. A bácskai városban szereplő Rodolfo és Latabár Kálmán kísértél reggel a piacra. Gusztálják a szép gyümölcsöt, zöldséget, baromfit, végül megállnak egy természetes asszonyosság standja előtt. A néni háztáji tojást árul.

- Hogy a tojás? – kérdi Latabár.
- Két forint.
- Friss?
- Reggel szedtük a tyúkok alól. – bizonykodik az asszonyosság.
- Feltörhetem? – emel ki egy tojást a kaskából Rodolfo. – Megfizetem az árát, csak megnézném, mennyire frissek.

– Hát, ha megfizeti – vonogatja vállát sértetten a jóasszony –, feltörheti mindet, az egész szakajtóval...

Rodolfo elkér egy cseréptálcát, koccan a tojás héja, s – uramfia! – a színtelen fehérje s az aranyló sárgája közül valami a tálcára csörren. Egy ötforintos! Valódi ötforintos.

A bűvész és a komikus remekül összejátszanak.

– Szabad még egy tojást? – szólal meg mohón Rodolfo, s már töri is a másodikat. Abból is kipottyan egy ötforintos, s ekkor már kérdezés nélkül nyúl a harmadikért.

A tojásárus néni elképedve bámulja a varázslatot. Azután, mikor a harmadik tojásból is kikél az ötforintos, és Latabár Kálmán már húzza a tárcáját, hogy két forintjával az egész kosár öt forintosokat fialó tojást megvegye – hevesen tiltakozni kezd:

– Nem eladó! Azt a hármát se kell kifizetni, csak az ötforintosokat adják ide belőle... Szentséges szűzmária, atyáúristen, de nagy csodát tettél velem...

A barbár zseni

1937-ben meghívtak néhány magyar művészt Londonba, VI. György koronázására. A meghívottak között volt Aba-Novák Vilmos is.

Az alkalomhoz illően ki kellett öltözni, aminek Aba-Novák nem volt nagy híve, inkább állványokon, festőruhában érezte jól magát. Felesége frakkot bérelt neki, amit magával vitt és ott felvett a szertartáson. Amikor hazaérkezett, és vitték volna vissza a kölcsönzőbe a frakkot, akkor derült ki, hogy meg van csonkítva, ugyanis a pakolásakor azt a darabot, ami kilógott a kofferből, a festő egyszerűen levágta a borotvájával, mondván, arra nincs szükség.

Tévedni emberi dolog

Voltaire-t egy vita hevében ellenfele idiótának nevezte. Voltaire derűsen nézett rá, és így szólt:

– Professzor úr, én önt eddig okos embernek tartottam. Ön viszont idiótának nevezett engem. Úgy látszik, mindketten tévedtünk.

A tisztelet ideje

Varsányi Irén, a Vígszínház nagy művésze az utcán összefutott egy színészkollégájával.

– Hol voltál? – kérdezte a pályatárs az üdvözlés után.

– Moziban.

– Jó volt a film?

– Igen, de képzeld egy jóképű fiatalember ült mellettem, és elkezdett udvarolni.

– Tudta, ki vagy?

– Nem. Nem is sejtette.

– Miért nem mondtad meg neki?

– Hogyisne! Hogy aztán elkezdjen tisztelni?

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Vargáné Kapa Veronika verseiből

A szél

1.

Riadtan topog
a szél
zihál
szűk neki a
végtelen
dühöngve dörömböl
kék falán.

2.

A szél -
gonosz varázslat.
Lábadhoz bújva dorombol,
aztán felszökken,
hogy gyökerestől tépje ki
kedvenc fadat.

Ázott virágok

Ablakomhoz
tétova esőcseppek
simulnak,
mint gyermekkezek,
fénylő nyomot hagyva
az üvegen.

A szél
ázott virágok illatába
bújva bolyong.
Halk motyogásából
csak két szót értek:
- hová?
- miért?

Bolond szél

Piros, barna, sárga levél,-
Teremtőt játszik velük a szél.
Egy pillanatra te is
fa leszel
épp hogy le nem gyökerezel.

A fákról letépett ruhát
két marokkal szórja rád.

Aztán füttyent egyet,
újra játszik,
levetkőztet rongyruhádig.

Tarka díszed tovaszáll,
a szél mindent szétdobál,
dérrel-dúrral odébb áll.

Aranyosi Ervin: Halottaknak napján

Halottaknak napján,
gondolkozz el, kérlek!
Mennyire fontosak
azok, akik élnek?
Milyen gyakran gondolsz
rájuk szeretettel?
Jelenthet-e annyit,
mint, ki régen ment el?
Ilyenkor az ember
temetőbe jár ki,
Elmúlt szeretteit
véli megtalálni.
Közben annyin élnek
magányosan, távol,
kire nem jut idő,
kit a szív nem ápol.
Pedig a halottak
a szívünkben élnek.
A hétköznapiakba
bőven beleférnek.
Mért nincs az élőkért
ugyanilyen ünnep,
ami lángra gyújtja
apró mécsesünket.
Aki elment, jól van,

csak egy más világon,
s nem tud örvendezni
levágott virágon.
Földdé porladt testet
látogatsz a sírnál.
Élőkért tehetnél,
ahelyett, hogy sírnál!
Oly sok a magányos,
kinek nem jut semmi.
Ki örülni tudna,
ha tudnák szeretni.
Ám ezt meg se látod
– tudod – attól félek.
M megbékélni kéne,
s nem visz rá a lélek.
Vársz, amíg késő lesz,
mikor már nem bánthat,
akkor száll szívedre,
majd a gyász, a bánat.
S jön halottak napja,
s méysz a temetőbe,
bocsánatot kérni,
s elbúcsúzni tőle...

[https://versek.aranyosiervin.com/
tag/halottak-napja/](https://versek.aranyosiervin.com/tag/halottak-napja/)

Pablo Neruda: Óda a jelenhez

A jelen
perc
oly sima,
mint egy asztal,
e mai óra,
e mai nap
oly üde,
tiszta,
mint az új poharak,
mikre a múltnak
pókhálója
sem tapad,
vegyük hát
finoman ujjaink
közé a percet,
ők faragják
ki alakját,
vezessék
növést,
oly új és
oly eleven,
semmit sem őriz
a menthetetlen tegnapokból
a múltból, a letűntből,
a mi édes
gyermekünk ő,
e percben is, nézd,
velünk nő,
homokot hord
s eszik
a tenyerünkből,
ragadd meg,
hogy ki ne csússzon,
álomba vagy szavakba
ne fúljon,
fogd jó erősen,

kösd a kezedhez,
parancsold,
hogy legyen engedelmes,
köveztesd
úttá és öntsd haranggal,
géppé,
könyvvé, csókká,
simogatássá,
vágd ki gyönyörűséges
illatát a fából,
ácsolj
belőle széket,
és fond ki nádból
a karját,
s nézd meg,
vagy inkább
csinálj belőle
lépcsőt!
Lépcsőt,
hogy fokról fokra
hághass
a jelenben,
feszítsd a lábad
a jelen grádicsának,
s menj feljebb,
egyre feljebb,
azért ne túl magasra,
csak addig,
hogy megjavíthasd
a tetőn
a csatornát,
ne túl magasra,
ne fel az éghez,
csak addig, hogy az almát
elérhesd,
nem a felhőket,

őket
hagyd lengni fel az égig
és szállani a múltba.
Te
a jelen vagy,
az alma,
nyúlj érte fel
a fádig,

fogd kezedbe, sugárzik,
mint valami csillag,
no. tépd le,
harapj belé és vágj fütyörészve
további útajidnak.

<https://moly.hu/polcok/szamomra-kedves-versek>

Első a család

Akik a távolból helyettünk látnak – Bemutatkoznak a Távszem operátorok

2019 áprilisában állt munkába az MVGYOSZ-nél az a 15 fő, akikből június végére képzett Távszem operátorok és ügyfélszolgálati munkatársak lettek. Ők már javában biztosítják a Távszem szolgáltatást, vagyis intézik a felhasználók regisztrációját, és ami talán ennél is izgalmasabb: a távolból helyettünk látnak.

A Távszemet már használó olvasóinknak a hangjuk és a nevük már ismerős lehet, ha pedig ennél többre is kíváncsiak velük kapcsolatban, akkor jó hírünk van: decemberig mindannyian bemutatkoznak önöknek.

Beszélgetés Fazekas Eszter Távszem operátorral

- Kérem, mondjon pár szót magáról, érdeklődési köréről, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Üdvözlöm a kedves olvasókat! Fazekas Eszter vagyok, 30 éves, operátorként dolgozom a Távszemnél. Eredetileg történész-muzeológus vagyok, korábban múzeumban dolgoztam. Ennek okán érdekelnek a különböző kultúrák, világunk mind kulturális, mind természeti értékei. Szabadidőmben szeretek színházba, kiállításokra járni, olvasni, úszni, barátokkal társasjátékozni. Nagyon szeretem a természetet, az állatokat, szívesen kirándulok, ha időm engedi. Körülbelül egy éve búvárkodom is, nagyon élvezem, hogy most már a víz alatti világot is felfedezhetem!

- Mi az, amit fontosnak tart elmondani a személyiségéről?

- Alapvetően kissé befelé forduló típusú ember vagyok, nem én szoktam lenni a társaság középpontja. Inkább a hallgatóság vagyok, a körülöttem lévő emberekre és dolgokra érdeklődve és nyitottan tekintek. Odafigyelek másokra, a hozzám közel állók társasága pedig mindennél fontosabb számomra.

- Mennyire optimista ön? Hogyan küzdi le a nehezebb élethelyzeteket?

- Hajlamos vagyok hamar elkeseredni, de úgy érzem, folyamatos munkával sokat fejlődök ezen a téren, például sokkal kevesebbet őrlődök dolgokon, mint régebben, megtanultam az elengedést is. Ebből a szempontból nekem mindig a barátok támogatása, valamint az állataim szeretete (kutya és macska) jelentette a legtöbbet. A mindennapi nehézségek leküzdésében pedig egy tartalmas hobbi is sokat segít, nekem újabban leginkább a bűvárkodás ilyen, nagyon örülök, hogy rátaláltam erre a sokoldalú, kihívásokkal teli sportra.

- Mi motiválta önt, hogy a Távszemnél helyezkedjen el?

- Korábban teljesen más területen, a kulturális szférában dolgoztam. Ugyanakkor múzeumi munkám során többször tartottunk a kollégáimmal speciális tárlatvezetést, illetve főleg hallásra és tapintásra épülő múzeum-pedagógiai foglalkozásokat gyengénlátók számára. Emellett édesanyám szemész, az ő munkáját és elhivatottságát látva már egészen kicsi koromban megérthettem, hogy a vizualitás teljes vagy részleges hiánya mennyi nehézséget okozhat a mindennapok során a vak és gyengénlátó emberek számára. Így amikor teljesen véletlenül megláttam az operátori álláslehetőséget egy állásportálon, nagyon felkeltette az érdeklődésemet ez a számomra alapvetően új feladatot jelentő munka. Kicsit tartottam is tőle, mennyi esélyem lehet viszonylag tapasztalatlanként ezen a területen, mégis úgy éreztem, érdemes megpróbálni, jelentkeztem, és nagyon örülök, hogy így tettem! Nagyon jó érzés olyasmivel foglalkozni nap mint nap, amivel mások mindennapi életét megkönnyíthetem.

- A szakmai képzés alkalmából szerzett-e személyre szóló, életét meghatározó élményeket?

- Nagyon széleskörű volt az oktatásunk, a sok új ismeretanyag mellett rengeteg élménnyel is gazdagodtunk. Nagyon élveztem például a különféle helyzetgyakorlatokat, de számomra talán az MVGYOSZ csepeli Vakvezetőkutya-kiképző Központjába tett látogatásunk volt a legemlékezetesebb, ahol bepillanthattunk abba a folyamatba, melynek során ezek a kutyák olyan csodálatos segítőtársakká tudnak válni. Nagyon megérintett, el is gondolkodtam rajta, hogy a jövőben esetleg jelentkezzenek önkéntes kölyöknevelőnek.

- A segítségkérés nem mindenkinek megy könnyen. Önnek kellemetlen, ha mások segítségére szorul?

- Segítségre szorulni nem könnyű, és nem könnyű azt kérni, de elfogadni sem, hiszen az ember így valamelyest kiszolgáltatja magát másoknak. Ezért az se mindegy, kitől kapjuk a segítséget, megbízunk-e az illetőben. Nekem is nehéz sokszor elfogadni, de végső soron a saját és egymás életét könnyítjük meg vele, ha tudunk segítséget kérni és elfogadni. Számomra az is nyomasztó tud lenni, ha valaki kéretlenül próbál – még ha jó szándékból is – segíteni. Ennek elutasítása konfliktushoz, sértődéshez vezethet.

- Ismerőseinek, barátainak mesélt-e már a munkájáról? Hogyan reagáltak?

- Természetesen szoktak érdeklődni, hogy milyen hívásokkal keresnek meg bennünket, operátorokat. Konkrét eseteket nyilván nem mesélhetek el, de hogy leggyakrabban milyen helyzetekben kérik a segítségünket a látássérültek, arról szoktam beszélni. Pár hete pedig volt egy nagyon kellemes élményem ezzel kapcsolatban. Részt vettem egy néhány napos kiránduláson, számomra szinte csupa ismeretlen ember társaságában. Az első este, amikor vacsora mellett úgy istenigazából elkezdtünk ismerkedni egymással és ki-ki elmondta azt is, hogy mivel foglalkozik, szinte mindenki az én munkámat találta a legizgalmasabbnak. Az út további ideje alatt is folyamatosan kérdezgettek, érdeklődtek, lelkendeztek, hogy milyen nagyszerű dolog, hogy nap mint nap segítek másoknak. Egy lány úgy fogalmazott, hogy nemes hivatásom van. Nagyon örülök, hogy mások is értékesnek ítélik a munkánkat.

- Melyik műszakban dolgozik szívesen?

- Leginkább a délelőtti, 6-14 óráig tartó műszakot kedvelem.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Inkább üdvözölném őket és minden jót kívánok!

Munkájához további eredményes mindennapokat, hobbijához pedig sok örömet kívánunk!

Árva Mária

Beszélgetés Rasztozky-Lukács Marianna Távszem operátorral

- Kérem, meséljen egy pár szót magáról, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Üdvözlöm a kedves olvasókat! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy bemutatkozhatok! Rasztozky-Lukács Marianna vagyok, szociális munkás szakon diplomáztam 2007-ben, és azóta a szakmában dolgozom. Ezelőtt felnőtt értelmileg akadályozott emberekkel foglalkoztam 5 évig egy foglalkoztató otthonban, amit nagyon szerettem. Sajnos nagyon messze volt a lakóhelyemtől, ezért kényszerültem munkahelyet váltani. Másodállásban callcenterben is dolgoztam. Szabadidőmet a családommal töltöm, 9 éves kisfiammal és férjemmel. Ők töltik ki a mindennapjaimat.

- Mi az, amit fontosnak tart elmondani a személyiségéről?

- Mozgássérültként élem az életem, így az eddig megszerzett tudást, tapasztalatot széleskörűen tudom használni a Távszem projektben. Ebben a munkában leginkább azt kedvelem, hogy segíthetek a sorstársaimnak, sok erőt adhatok a mindennapi kihívások leküzdésében, professzionális segítségnyújtással és sok humorral. Így itt a hátrányom előnnyé válik és alakul. Ezért is választottam ezt a szakmát hivatásomként.

- Mennyire optimista ön? Hogyan küzdi le a nehezebb élethelyzeteket?

- Nem tartom magam optimistának, csak a praktikus élettapasztalat adta lehetőségeket próbálom minél jobban és minél gyakorlatiasabban átültetni a mindennapi életbe. Tudjuk, hogy a mindennapok során az egyszerűnek tűnő feladatok is komoly kihívást jelenthetnek a fogyatékkal élők számára, amely kihívások adott esetben megsokszorozódnak. Nekem a legnagyobb segítő partnerem a humor és a kreativitás ez ügyben.

- Hogyan került kapcsolatba a Távszemmel?

- Egy régi kedves barátnőm küldte el nekem az álláslehetőséggel kapcsolatos felhívást. Elolvasva azt, egyértelmű volt számomra, hogy ilyen testhez álló munka ritkán adódhat az életben. A felhívásban minden előnyként felüntetett személyiségi jellemző és tapasztalattal kapcsolatos elvárás illet rám. Nagy izgalommal és tetre készen vártam, hogy elkezdhessek dolgozni. A szociális munka egyedi lehetőségét vélem benne felfedezni testre szabottan (sok mozgás nélkül segíthetek sorstársaimnak).

- A szakmai képzés alkalmából szerzett-e személyre szóló, életét meghatározó élményeket?

- Szociális munkás tanulmányaim során sok tapasztalatot szereztem a témában, valamint a saját érintettségem révén is jó lehetőség megtapasztal-

ni a segítséget kérő és segítséget nyújtó oldalt. Számomra érdekes volt mozgássérültként megtapasztalni a vakok világában felmerülő nehézségeket. Ebben leginkább a Vakrepülés nevű színtársulat előadása fogott meg, valamint a narrált színház. Nagy élmény volt mindkettő.

- "Azért vagyunk a földön, hogy segítsünk egymásnak. Különben mi lenne velünk?" (Giorgio Pressburger)

Mi jut erről eszébe?

- Talán már említettem, hogy én is sokszor kerülök olyan helyzetbe, hogy mások jóindulatán, figyelmességén múljon a dolog pozitív kimene-

tele. Nagyon jó érzés megtapasztalni mások segítőkészségét. És ugyanilyen jó segíteni valakinek. Ettől lesz szebb a világ!

- Ismerőseinek, barátainak mesélt-e már a munkájáról? Hogyan reagáltak?

- Amikor meséltem a barátaimnak erről a lehetőségről, nagyon testhezállónak találták ezt a munkát számomra. Szeretném azt gondolni, hogy sok boldog Távszem felhasználó lesz országszerte, akiket a nap 24 órájában tudunk segíteni.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Szeretném azt hinni, hogy sok embernek a mindennapok során olyan természetes lesz minket felhívni bármikor, bármely esetben, mint eddig szíveséget kérni környezetüktől, családtagjaiktól.

Bizonyára már most is így van!

Köszönöm a beszélgetést!

Árva Mária

Novemberben ismét jön a nyugdíjprémium vagy az egyszeri juttatás, valamint a nyugdíj kiegészítés

A korábbi évekhez hasonlóan azok, akik nyugdíjban, illetve valamilyen egyéb – alább részletezendő – ellátásban részesülnek, november hónapban a havi ellátásuk mellett adott esetben kétféle plusz juttatásra is számíthatnak.

Nyugdíjprémium vagy egyszeri juttatás

Nyugdíjprémiumot akkor kell fizetni, ha a bruttó hazai termék változatlan áron számított növekedésének a tárgyévben várható mértéke meghaladja a 3,5%-ot, és az államháztartás egyenleg célja várhatóan teljesül (1997. évi LXXXI. törvény 101. § (5) bekezdése). Mint ahogy az elnevezés is utal rá, a nyugdíjprémium a nyugellátásokhoz (saját jogú, illetve hozzátartozói nyugdíjak) kapcsolódik. Éppen ezért a 2019. évi nyugdíjprémiumról és egyes más ellátások után járó egyszeri juttatásról rendelkező 237/2019. (X. 16.) kormányrendelet alapján az ott előírt feltételek fennállta esetén a nyugdíjasok prémiumra, azok pedig, akik valamilyen egyéb ellátásban részesülnek – a prémiummal azonos módon kiszámított – ún. egyszeri juttatásra jogosultak.

Nyugdíjprémiumra azok számíthatnak, akik novemberben saját jogú (például öregségi) nyugdíjat, illetve hozzátartozói nyugellátást (özvegyi nyugdíj, árvaellátás stb.) kapnak, és erre az ellátásra a tavalyi évben is már legalább 1 napig jogosultak voltak.

Egyszeri juttatásra jogosultak mindazok, akik november hónapban a kormányrendelet 3. §-ában felsorolt ellátások valamelyikében – közülük ezúttal a legfontosabbakat kiemelve – részesülnek (például rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, rokkantsági járadék, fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka, hadigondozotti pénzellátások, stb.). Az egyszeri juttatás tehát azt is megilleti, akinek az ellátását ebben az évben állapították meg. Mivel olvasóink közül többen jogosultak rá, fontos megemlíteni, hogy a családtámogatási ellátások körébe tartozó magasabb összegű családi pótlékra a tárgyalt kifizetés természetesen most sem vonatkozik.

A nyugdíjprémium, illetve egyszeri juttatás mértéke a november havi ellátás 25%-ának, legfeljebb 20.000 forintnak az 1,1-szerese. Ez azt jelenti, hogy a prémium, illetve egyszeri juttatás maximális összege 22.000 Ft lehet akkor is, ha az ellátás összegének 25%-a ennél magasabb. Sőt ennél az összegnél az sem kaphat többet, aki egyidejűleg több – prémiumra, illetve egyszeri juttatásra egyaránt jogosító – ellátásban is részesül, mivel ezeket összeadva

kell az egyösszegű kifizetés mértékét kiszámítani.

Fogyatékosági támogatás, illetve vakok személyi járadéka esetében ezek októberi összege alapján számítandó ki az egyszeri juttatás.

Nyugdíjprémiumra, illetve egyszeri juttatásra nem tarthat igényt az, aki novemberben nem kapott ellátást például azért, mert az arra való jogosultság év közben megszűnt.

Egyösszegű kifizetés

Ha a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja a januári nyugdíjemelés mértékét, akkor november hónapban – január 1-jére visszamenőleges hatállyal – kiegészítő nyugdíjemelést kell végrehajtani. Ha pedig az eltérés mértéke az 1 százalékpontot nem éri el, akkor novemberben az egész évre járó különbözetet egy összegben kell kiutalni (1997. évi LXXXI. törvény 62. § (3) bekezdés). Minthogy a szóban forgó eltérés mértéke ezúttal csupán 0,7 százalék, vagyis 1 százalékpont alatt van, ezért a nyugellátások és egyes más ellátások 2019. novemberi kiegészítéséről rendelkező 238/2019. (X. 16.) kormányrendelet alapján novemberben csak egyösszegű kifizetésre és nem visszamenőleges emelésre kerülhet sor.

Az egyösszegű kifizetés mértéke a november hónapra járó ellátás 8,4 százaléka azzal, hogy aki több erre jogosító ellátást is kap, a kifizetés mind-egyikkel összefüggésben külön-külön megilleti.

Az egyösszegű kifizetésre az tarthat igényt, aki nyugellátásban (öregségi, özvegyi nyugdíj, árvaellátás, stb.), vagy egyéb ellátásban – közülük most is csak a fontosabbakat említve – (rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, rokkantsági járadék, fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka, hadigondozottak pénzellátásai, stb.) részesül és ezen ellátás 2019. január 1. előtti időponttól került megállapításra.

Természetesen azokat is megilleti az egyösszegű kifizetés, akiknek bár idén állapítottak meg például rokkantsági ellátást, azonban előtte szintén rokkantsági ellátást, esetleg rokkantsági járadékot kaptak.

Többen lesznek olyanok is, akik az egyösszegű kifizetésnek csak időarányos részére tarthatnak igényt. Ide tartoznak például azok, akiknek az ellátásra való jogosultsága év közben szűnt meg, vagy akiknek idén állapítottak meg például özvegyi nyugdíjat, de az elhunyt jogszerző 2019. január 1. előtt öregségi nyugdíjban, esetleg korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban részesült.

Figyelem! Az egyösszegű kifizetés időarányos részének kifizetését külön kérni kell, azt nem utalják automatikusan. Ha az ellátásban részesült személy év közben elhunyt, akkor vele együtt élt közeli hozzátartozói, ilyenek hiányában örökösei kérhetik az egyösszegű kifizetés időarányos részének kiutalását.

Végül fontos említést tenni arról is, hogy a mostani egyösszegű kifizetés egy hónapra eső része, ami 0,7 százalék, 2020. januárjában épül be emelésként az ellátások összegeibe, még az éves nyugdíjmelés végrehajtását megelőzően.

Összegezve: november hónapban az arra jogosultak mind a nyugdíjprémiumot vagy az egyszeri juttatást, mind pedig az egyösszegű kifizetést megkapják, 2020. január 1-jétől pedig az egyösszegű kifizetés egy hónapra eső része (0,7 százalék) emelésként beépül az ellátások összegeibe.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Szeptembertől új szabály az árvaellátásnál

Az árvaellátásra vonatkozó előírások 2019. szeptember 1-jétől módosulnak, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 55.§ (3) bekezdésének a) pontját érintő jogszabályváltozás következtében.

A szeptember 1-jétől hatályos rendelkezés szerint iskolai tanulmányok címén azt a gyermeket is megilleti az árvaellátás, aki betegsége, testi vagy értelmi fogyatékosága, várandóssága, gyermekszülés vagy három évesnél fiatalabb gyermekének gondozása miatt a tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként végzi. A jogszabály módosítás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény ugyancsak 2019. szeptember 1-jétől hatályos 45.§ új (5) bekezdésével való összhangot valósítja meg. Eszerint, ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. (A korábbi magántanulói, és a helyébe lépő új, az egyéni munkarenddel rendelkező tanulói jogviszony közötti oktatási szempontú különbségre ez az írás nem tér ki.)

Az árvaellátásra vonatkozó legfontosabb hatályos rendelkezések így a következők:

Árvaellátásra az a gyermek jogosult, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy rendelkezett a halála időpontjában betöltött életkorra előírt mértékű szolgálati idővel.

Ha a kellő mértékű szolgálati idővel a szülő nem rendelkezett, kivételes méltányosságból állapítható meg a hozzátartozói nyugellátás.

Az árvaellátás az egyetlen ellátás, amikor különleges, rendkívüli méltánylást igénylő körülmények miatt akkor is megállapítható méltányosságból az ellátás, ha az elhunyt egyáltalán nem rendelkezett szolgálati idővel (például nappali tagozatos felsőfokú tanulmányokat folytató szülő hunyt el).

Az árva részéről fennálló egészségi probléma, azaz a megváltozott munkaképesség is jogosító feltétel lehet, ha:

a szülő elhalálozása a gyermek tizenhatodik (illetőleg oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek esetében legfeljebb a huszonötödik) életévének betöltése előtt következett be és a gyermek ekkor már megváltozott munkaképességű volt,

továbbá akkor, ha az árva az árvaellátás folyósításának megszűnése előtt vált megváltozott munkaképességűvé.

Mindkét esetben az árvaellátás az általános szabálytól eltérően életkorra tekintet nélkül a megváltozott munkaképesség időtartamára jár.

Az általános szabály szerint tizenhat éves korig alanyi jogon jár az árvaellátás.

A tizenhatodik életév betöltését követően az árvaellátás akkor jár, ha a gyermek nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt. Ez esetben az árvaellátás a tanulmányok időtartamára, legfeljebb azonban a huszonötödik életév betöltéséig jár.

A huszonötödik életévét betöltött, de huszonhét évnél fiatalabb, és felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanulmányokat folytató árva részére rendkívül indokolt esetben kivételes árvaellátás állapítható meg. Ez a kivételes árvaellátás a felsőoktatási intézményben első nappali alap- és mester- vagy osztatlan képzésben folytatott, az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányok idejére, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési időt meg nem haladóan, legfeljebb az árva huszonhetedik életévének betöltéséig állapítható meg. Ugyanezen szabályok szerint méltányosságból a huszonötödik életévét betöltött személy korábban megállapított árvaellátásának meghosszabbítása is engedélyezhető.

A Magyar Államkincstár központja rendkívül indokolt esetben fenti feltételek hiányában is engedélyezheti az árvaellátás meghosszabbítását.

Ha az árva betegsége, testi vagy szellemi fogyatékosága miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként végzi tanulmányait e tanulói jogviszony alapján is jogosult az árvaellátásra. Az egyéni munkarend alapján (szeptember előtti szabályozás szerint magántanulói státuszban) folytatott tanulmá-

nyok korábban csak akkor jogosítottak árvaellátásra, ha betegség vagy testi, szellemi fogyatékoság miatt kell ezt a képzési módot választani.

2019. januártól élő új lehetőség, hogy iskolai tanulmányok címén azt az árvát is megilleti az árvaellátás, aki várandóssága, gyermekszülés vagy három évesnél fiatalabb gyermekének gondozása miatt tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkező tanulóként (szeptember előtt magántanulóként) végzi. (A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 55. § (3) bekezdés a) pontjának rendelkezése.)

A mai változatos tanulási formák, lehetőségek megkívánták az árvaellátással kapcsolatban is a hozzáigazítást. Így 2015. január 1-től akkor is jogosult a gyermek az árvaellátásra, ha huszonöt évesnél fiatalabb, és felnőttképzésben vesz részt, ha a felnőttképzés nem távoktatási formában folyik, és a képzés heti átlagos óraszámja eléri a hét órát.

Meghatározott esetben a tanulói, hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamára is jár az árvaellátás. Az árvaellátásra való jogosultságot ugyanis nem érinti, ha a középiskolai tanuló tanulói jogviszonya, illetve a felsőoktatási intézmény hallgatójának hallgatói jogviszonya betegség vagy szülés miatt szünetel.

Iskolai tanulmányok folytatása címén az árvaellátás a tanulmányok befejezése hónapjának végéig, a nyári tanulmányi szünet időtartamára is jár.

Abban az esetben, ha az árva folyamatosan tanul, de tanulmányi szint váltása történik, azaz a középiskolai tanulmányok befejezését követően azonnal felsőfokú képzés kezdődik, a tanulmányok folytatása folyamatosnak tekintendő.

A felsőfokú tanulmányok megkezdéséről szóló oktatási intézmény által kiadott igazolás benyújtásakor az árvaellátás visszamenőlegesen a nyári szünet időtartamára is kifizetésre kerül.

A tanulói, hallgatói jogviszonyt rendszeresen igazolni kell. Magyarországon tanuló árva esetén a közoktatási információs rendszer, és a felsőoktatási információs rendszer működtetője igazolja a tanulói hallgatói jogviszony létezését, fennállását, a befejezés várható időpontját, valamint a jogviszony megszűnését, szünetelését.

A tanulmányok folytatása a képző intézmény által közvetlenül kiadott igazolással is lehetséges. Külföldön folytatott tanulmányok esetén az oktatási intézmény által kiállított igazolással kell a tanulmányokat igazolni a képzés megkezdésétől számított egy hónapon belül. Megkönnyítheti az igazolást, ha a Magyar Államkincstár honlapjáról letölthető kétnyelvű (angol-magyar) igazolás nyomtatványt állíttatjuk ki a külföldi képző intézménnyel.

Külföldön folytatott tanulmányok esetén a középiskolai képzésben való részvételt évente, a felsőoktatásban folytatott tanulmányokat félévente kell igazolni.

Molnárné dr. Balogh Márta
Adó Online Hírlevél

Tuti tippek, rövid hírek

Negyedéves beszámoló a Távszem projektről

A hetedik negyedév a Távszem projekt talán legizgalmasabb időszaka volt. 2019 júliusában elindult a Távszem szolgáltatás nyilvános tesztidőszaka, így ez a negyedév elsősorban a szolgáltatás mindennapi működésének kialakításával telt.

A negyedév legnagyobb eseménye a projekten belül a július 16-án megtartott sajtónyilvános esemény volt, melyen ünnepélyes keretek között indítottuk útjára a Távszem szolgáltatás féléves nyilvános tesztidőszakát. Az esemény rendkívüli sajtóvisszhangot váltott ki, számos helyi és országos médium foglalkozott a szolgáltatással.

Az ünnepélyes indulást az EMMI államtitkára, az irányító hatóság munkatársai és a Köztársasági Elnöki Hivatal képviselői is megtisztelték jelenlétükkel.

A nyilvános tesztidőszak elindulásával egy időben elérhetővé vált a Távszem alkalmazás az Appstore-ban és a Play Áruházban is. Az operátorok ettől a naptól folyamatos munkabeosztásban dolgoznak és a két ügyfélszolgálati munkatárs feladatai is jelentősen megsokasodtak. A negyedév lezárására gyakorlatilag sikerült teljesíteni a nyilvános tesztidőszak fél évére

célul kitűzött indikátorokat: a teljes időszakra vállalt 3600 hívás helyett már szeptember végén több mint 4300 hívásnál jártunk, miközben még a 800 okostelefont kapó tesztelő alig több mint fele regisztrált a szolgáltatásba.

Folytatódott a projekt keretében tartós használatba adandó iPhone készülékek második körös közbeszerzése, melyben további 322 darab iPhone kerül kiosztásra. Szeptember végén lezárult a közbeszerzési eljárás, a nyertes ajánlattevővel októberben történik meg a szerződéskötés. Az iPhone-ok ezt követően kerülnek a tageszervezetekhez.

Az MVGYOSZ tageszervezeteire is sok feladat hárul a Távszem projekt sikeres megvalósítása érdekében. A negyedév folyamán kiosztásra került az első körben beszerzett 500 darab iPhone, a mentorok folyamatosan végezték az okostelefonok használatának betanítását, segítették a látássérült felhasználókat a regisztrációban és a szerződések megkötésében, illetve végezték az ehhez szükséges adminisztrációt. Emellett az egyesületeknél megtartandó utolsó körös Távszem tájékoztatók szervezése is megkezdődött, ezek többsége október és november során valósul meg. Ezek az eseményeken a projekt szakmai megvalósítói azon látássérült egyesületi tagokkal találkoznak, akik a projekt támogatásával okostelefonhoz jutottak és így a Távszem szolgáltatás tesztelői lettek. A találkozók célja a felhasználói tapasztalatok és észrevételek becsatornázása, az esetleges fejlesztési ötletek összegyűjtése. Az első tapasztalatcserélő találkozót szeptember 30-án rendeztük meg Kaposváron.

A projekt utolsó időszakában összesen hét regionális szakmai workshopot rendezünk, melyek célja a döntéshozók, közszolgáltatók és partnerszervezetek számára a Távszem bemutatása, illetve együttműködések kialakítása a szolgáltatás ismertté tétele és továbbfejlesztése érdekében. Szeptember folyamán három workshopot már megrendeztünk: Budapesten szeptember 12-én, Debrecenben és Kaposváron pedig szeptember 30-án.

Tovább folytatódott a Tavszem.hu honlap fejlesztése, létrejött a regisztrációs felület, illetve folyamatosan kerülnek fel a szolgáltatással kapcsolatos hírek, információk.

Ebben a negyedévben elsősorban a nyilvános tesztidőszak elindulása kapcsán számos sajtómegjelenést generáltunk. Hírt adott a Távszemről az MTV Híradója és Esély című magazinja, a Kossuth, az Infó és a Civil Rádió, a Karc-FM, a Magyar Hírlap és a Vas Népe, az MTI-nél kiadott sajtóközleményünket is számos online hírportál átvette. Egyre többen követik a Távszem Facebook oldalát is, melyen folyamatosan beszámolunk a projekt történéseiről, csak úgy, mint az MVGYOSZ honlapján és elektronikus hírle-

velében, valamint a Vakok Világa című hivatalos folyóiratban. Augusztustól az MVGYOSZ információs csatornáin és a Civil Rádió adásában folyamatosan jelennek meg interjúk a Távszem operátorokkal, hogy az érdeklődők a hangjukon túl jobban is megismerjék őket.

A Távszem projekt munkatársait támogató folyamatok egyes alkalmi is a tervezettnek megfelelően valósultak meg a negyedév során. A projektmenedzsment és a szakmai megvalósítók folyamatkísérő beszélgetéseken vesznek részt pszichológus vezetésével, az operátorok és a mentorok számára pedig rendszeres esetmegbeszélő alkalmakat biztosítunk.

dr. Nagyné Berke Mónika a Távszem szakmai vezetője

A jövő kilátásai weboldal

Bemutatásra került A jövő kilátásai weboldal az MVGYOSZ A fehérbot nemzetközi napja című rendezvényén, október 14-én.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének A jövő kilátásai weboldala a látássérült fiatalok oktatásának és tanulásának segítségét, valamint beilleszkedésük megkönnyítését szolgálja.

Az oldal címe <http://jovokilatasai.mvgyosz.hu/> nevet viseli, mely utal az MVGYOSZ ifjúsági projektjére, melyben létrejött, illetve a fiatal generációra, akiknek az akadálymentes oktatását biztosítani kell, hogy a jövőjük szép kilátások elé nézzen.

A weboldalhoz egy bemutató videó is készült Czinege Levente rádiós műsorvezető segítségével, mely a következő linken érhető el: <http://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2019/10/14/a-jovo-kilatasai-weboldal-bemutatasa/> A videóban az oldal célja mellett bemutatásra kerül az oldal célcsoportja, menüsora, a menüpontok tartalma, a weboldal legfontosabb lehetőségei.

A weboldalon megtalálható a szövetség logója mellett egy, A jövő kilátásai projektet szimbolizáló piktogram. A piktogramot A jövő kilátásai piktogram tervező pályázata során választották ki. A piktogram egy becsukott sárga könyv képe, melynek címlapján nagy pontírás szerepel. A pontírás két betű – különböző színekkel jelölve – összeolvadása egy karakterként, ami azt jelenti, hogy ugyanabban az egy Braille-karakterben van mind a két betű. A betűk a "j" (piros szín), és a "k" (kék szín), melyek a jövő kilátásai szavakat jelképezik. A pontokban matematikai műveletjelek olvashatóak. A j betű pontjaiban

második helyen összeadás, negyedik helyen osztás (perjel), ötödik helyen szorzás (x jel). A k betű pontjaiban első helyen hatványozás, harmadik helyen kivonás látható. A piktogramot Koppányi Noémi, 18 éves gimnazista készítette el. Jutalma egy 30000 Ft értékű könyvutalvány volt. Ezúton is gratulálunk neki!

Puskás Anett érdekképviselőti előadó és ifjúsági referens

Megérkezett a frissítés az online hangoskönyvtár alkalmazáshoz

Örömhírrrel szolgálunk az online hangoskönyvtárat használó olvasóknak. Az MVGYOSZ Hangoskönyvtára iOS rendszerre történő frissítése megtörtént. Vagyis a már nagyon várt funkció elérhető, az alkalmazás betölti azon kategóriába tartozó könyvek listáját is, ahol már 100 fölött van a művek száma. Azonban nem csak az iOS rendszer esetén frissült az alkalmazás, az Android rendszert használó olvasók is bizonyára már tapasztalták, hogy megjelent a Play áruházban az alkalmazás frissítése. Az Android változat esetében az alábbi funkciókat javítottuk, illetve vezettük be:

- lejátszás sebességének megadása
- utoljára játszott könyv megjelenítése a főoldalon
- felnőtt tartalom jelzése: azoknál a könyveknél, amelyek meg vannak jelölve, rákérdez az alkalmazás. Ha valaki a nemet választja, nem olvashatja el a könyvet. Ha valaki egyszer igent választ, onnantól kezdve nem kérdez rá újra az alkalmazás.

- a könyv adatlapján megjelenik a könyv címe

- mindegyik könyvnél megjegyzi, hogy hol tartott a lejátszás. Itt mindig az utoljára lejátszott fejezetet tárolja el az alkalmazás.

- a „Letöltött könyveim” oldalon az utoljára lejátszott könyv van elől.

Az iOS rendszer esetében is folyamatban van az alkalmazás továbbfejlesztése, de ennek publikálására még egy kis időt várni kell. Bízunk abban, hogy a jelenlegi változat is sok örömet szerez az olvasóknak, és igazán hasznosan tudják eltölteni a szabadidejüket. Az alkalmazásban jelenleg 1461 mű érhető el. A szövetség honlapján, a főoldalon (www.mvgyosz.hu) a Bodor Tibor Hangoskönyvtár menüpont alatt megtalálják a keresőt, ahol szerző, cím, felolvasó, műfaj alapján is tudnak böngészni a művek között. A keresés során azt is látjuk a könyvről, hogy milyen formátumban érhető el. CD, online, valamint CD és online változatban érhetőek el a művek. A könyvek száma hétről hétre változik, mivel folyamatosan töltjük fel a régi állomány felolvasott műveit is az alkalmazásba, illetve az újonnan felolvasott könyveket is elérhetővé tesszük azon olvasóknak is, akik a személyes kölcsönzést részesítik előnyben.

Jó olvasást kívánunk!

dr. Nagyné Berke Mónika MVGYOSZ munkatárs

Mi történt a kutyaiskolában?

Kitűnő közlekedésbiztonsági vizsgát tett Bazsó György Ágoston és Ramsey vakvezető kutya. Gratulálunk a párosnak!

Köszönjük a nevelőmunkát Ábrahámné Tudesze Mónikának és családjának!

Vizsgabírók: Nyíriné Kovács Mária, Bernáth Zsóka, Rózsa Kata.

Kiképző: Renkó Zsuzsanna.

Sikeres közlekedésbiztonsági vizsgát tett Bálványossy Zoltán és Rocky vakvezető kutya. Gratulálunk a párosnak!

Köszönjük nevelőmunkáját Petrás Verának és Németh Gergelynek!

Vizsgabírók: Juhászné Mályi Edit, Bernáth Zsóka, Rózsa Kata.

Kiképző: József Anna.

Somorjai Ágnes igazgató asszony kedves meghívásának tettünk eleget, amikor ellátogattunk a Vakok Általános Iskolájának nyílt napjára. A gyerekek nagyon élvezték Rico és Mokka „dögönyözését”, sétáltatását. Óriási élmény volt gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.

Köszönjük a meghívást!

Az MTV1 Esély című műsorának összefoglalóját láthatjuk a nyílt Kölyöknevelő találkozónkról az alábbi linkre kattintva:

<https://mediaklikk.hu/video/esely-2019-10-19-i-adas/>

Köszönjük Szabó Andreának és Újvári Gábornak a profi munkát!

Schiff Mónika, a VKK vezetője

A segédeszközbolt konyhai kínálatából

12 részes, forgó fűszertartó Braille-felirattal

Ár: 5890 Ft.

Praktikus konyhai termék, kiváló ajándék. A henger alakú tartó anyaga fa, mely a tengelye körül forog. Három szinttel rendelkezik, szintenként 4-4 darab üveg fűszertartóval. Mindegyik fűszertartóban található egy-egy kivehető szórófej. A Braille-feliratok az üveg fűszertartó oldalán helyezkednek el, így könnyedén megtalálhatjuk a keresett fűszert.

Tésztafőző edény szett

Ár: 4445 Ft.

A szett három darab részből áll:

- főzésre is alkalmas acél edény
- az edénybe pontosan illeszkedő, az alján és az oldalán lukacsos acél szűrőedény
- műanyag fogóval ellátott üveg fedő.

Az edény űrtartalma 6 liter. A termék egyaránt használható gáztűzhelyen, elektromos és kerámia főzőlapon.

Tésztaadagoló

Ár: 1560 Ft.

Ha önnek is gondot okozott a megfelelő mennyiségű tészta kiadagolása például muffin vagy palacsinta sütésekor, akkor ez a termék megoldást jelenthet erre a problémára. Tegye az adagolni kívánt folyékony tésztát az edénybe és a kar megnyomásával az éppen szükséges mennyiséget engedheti az edénybe, sütőpapírba, sütőformába.

Burgonyanyomó-és törő**Ár: 2330 Ft.**

A termék anyaga teljes egészében rozsdamentes acélból készült. A rugós mechanikának köszönhetően még könnyebbé és egyszerűbbé válik a termék használata.

Mechanikus aprító**Ár: 7155 Ft.**

Helyezze az aprítani kívánt zöldséget vagy gyümölcsöt a henger alakú edénybe, tegye rá a tetejét és a kar többszöri meghúzásával pörgesse meg a késeket. Az edény űrtartalma 0,9 liter.

Almaszeletelő**Ár: 910 Ft.**

Ennek az eszköznek a segítségével egy mozdulattal eltávolíthatjuk az alma magházát és cikkekre is vághatjuk. A termék anyaga fém.

Műanyag tortaszeletelő és kisedő lapát**Ár: 420 Ft.****Rizs- és zöldségkisedő****Ár: 165 Ft.**

Ezzel a termékkel szóródás mentesen tudjuk kisedni a különböző étkeket, mivel a lapát hátsó fele és két oldalsó része peremmel rendelkezik.

Nyeles nokedli szaggató**Ár: 1420 Ft.**

A szaggató felülete kör alakú, így a főzéshez használt edény tetejét teljes mértékben befedi. A 2-3 cm magas peremnek köszönhetően használat közben nem esnek ki a nokedlik a szaggatóból. A termék anyaga fém.

Tologató nokedli szaggató**Ár: 1815 Ft.**

A téglalap alakú nokedli szaggató anyaga fém, a hozzátartozó négyzet alakú edény műanyag. Helyezzük az edényt a szaggató két oldalán található sínbe, töltsük meg az edényt a tésztával és az edény mozgatásával már szaggathatjuk is a nokedliket.

Tasakzáró csipesz**Ár: 230 Ft.**

Kétféle kiszerezésben és méretben kapható üzletünkben ez a praktikus termék. Egy csomag a kisebb méretű csipeszekből 7 darabot, míg a nagyobb méretű csipeszekből 4 darabot tartalmaz. A termék anyaga műanyag.

Dátumjelölő tasakzáró csipesz**Ár: 300 Ft.**

Praktikus eszköz a gyengénlátó emberek számára, hiszen a termék nagy előnye, hogy a két kis csúszka segítségével a csipeszen be tudjuk állítani a hónapot és a napot, így tudni fogjuk, hogy mikor tettük be a fagyasztóba az adott élelmiszert. Egy csomag 5 darab csipeszt tartalmaz.

Mágneses tasakzáró csipesz**Ár: 875 Ft.**

A termék klasszikus csipeszként fogja össze a zacskókat, mágnesének köszönhetően fémes felületre is tudjuk rögzíteni. A csomag 3 darab csipeszt tartalmaz.

Tasakzáró csipesz adagolóval**Ár: 215 Ft.**

Praktikus tasakcsipesz, lezárható adagolóval. Ennek a csipesznek a nagy előnye a záráson kívül az, hogy egy adagoló is található benne, amit ugyancsak le lehet zárni egy kupakkal.

Gázgyújtó**Ár: 350 Ft.***Benedek Zoltán*

Nagyítók a segédeszközboltban

Üzletünkben nagy választékban kaphatóak digitális nagyítók 39.990 és 397.999 Ft közötti áron.

A termékek megvásárlásához nyújtható támogatásokról a Szolgáltató központ munkatársainál érdeklődhet.

Az alábbiakban két népszerű termékről olvashatnak leírást.

Zoomax Snow 10 Pro digitális nagyító

Ár: 397.999 Ft.

Az eszköz főbb jellemzői:

- 10 colos kijelző
- 13 megapixeles HD-kamera
- nagyítás mértéke: kétszerestől tizenkilencszeresig
- távoli és közeli üzemmód
- szövegfelolvasó funkció
- kb. 1,5 GB belső tárhely
- a belső tárhely audió- és képfájlok kezelésére alkalmas.

Az eszköz töltőkábelt és egy hordozható védőtokot is tartalmaz.

Zoomax Snow S digitális nagyító

Ár: 138.620 Ft.

Az eszköz főbb jellemzői:

- 4,3 colos kijelző
- autófókusz funkció
- nagyítás mértéke: kétszerestől tizenhatszorosig
- videó kimenet, mellyel tévéhez is csatlakoztathatjuk az eszközt.

Benedek Zoltán

Taneszközök a segédeszközboltban

Rajzoló fólia A4-es méretű

Ár: 545 Ft/csomag.

Egy hagyományos toll segítségével a fóliára rajzolhatunk, mely a nyomás hatására kidomborodik, így az tapinthatóvá válik. A csomag 10 darab fóliát tartalmaz.

Rajzoló fólia 27*34 cm-es méretű

Ár: 400 Ft/csomag.

Egy hagyományos toll segítségével a fóliára rajzolhatunk, mely a nyomás hatására kidomborodik, így az tapinthatóvá válik. A csomag 5 darab fóliát tartalmaz.

Dekorgumi rajzoló fóliához (vékony)

Ár: 90 Ft/darab.

Rajzolás közben a fólia nem csúszik el, a helyén marad. Mérete: A4-es.

Dekorgumi rajzoló fóliához (vastag)

Ár: 120 Ft/darab.

Rajzolás közben a fólia nem csúszik el, a helyén marad. Mérete: A4-es.

Benedek Zoltán

2020-as Braille-naptárak kaphatók!

2020-as évi nagy alakú Braille-naptár

Ár: 790 Ft.

A4-es formátumú, közérdekű telefonszámokat, jeles és világnapokat, valamint az aktuális hetet is tartalmazza.

2020-as évi kis alakú Braille-naptár

Ár: 670 Ft.

A5-ös formátumú, csak a napokat, névnapokat tartalmazza, a végén üres lapokat jegyzeteléshez.

Benedek Zoltán

Jelölést segítő eszközök a segédeszközboltban

3D-s dekortoll

Ár: 650 Ft/darab.

Vízbázisú díszítő toll, mely kontúrozásra, pöttyözésre egyaránt alkalmas. Bejelölhetjük vele például a mosógépünk fontosabb programjait, így a következő alkalommal nem lesz szükségünk látó segítségre. Négyféle színben kapható (fekete, zöld, sárga, csillogó ezüst). A termék úrtartalma 30 ml.

Öntapadás jelölő gyöngyök

Ár: 100 Ft/csomag.

A gyöngyök segítségével tapintás útján megkülönböztethetővé tehetjük például az otthonunkban található egyforma használati cikkeinket. A csomag 77 darab, 3 mm átmérőjű, átlátszó gyöngyöt tartalmaz.

Dymo szalag feliratozó

Ár: 6200 Ft.

Ennek az eszköznek a segítségével Braille-írással láthatjuk el az otthonunkban található különböző termékeinket. Az eszköz egy 8 karakterből álló Braille-táblából és a szalag felfűzésére alkalmas hengerből áll, így gyorsá és kényelmessé téve a használatot. A termék továbbá tartalmaz egy darab pontozót is.

Vastag hegyű, fekete színű filctoll

Ár: 155 Ft/darab.

Vastag hegyű, kék színű, alkoholos filctoll

Ár: 230 Ft/darab.

Benedek Zoltán

Az MVGYOSZ sajtótermékeinek előfizetési díja 2020-ban

Az MVGYOSZ elnöksége 2019. október 4-én tartott ülésén döntött arról, hogy a szövetség sajtótermékeinek ára 2020-ban változatlan marad. Ennek értelmében tehát:

- Vakok Világa sík 4620 Ft
 - Vakok Világa Braille: 4095 Ft
 - Vakok Világa elektronikus 1890 Ft
 - Vakok Világa hangos (mp3) 1890 Ft
 - RTV Braille: 6285 Ft előfizetési díjon vásárolható meg.
- Részletes tájékoztatás az előfizetéssel kapcsolatosan Szitás Anett munkatárstól kérhető az elofizetes@mvgysz.hu e-mail címen.

dr. Nagy Sándor elnök

Újság az újságban

Megjelent a JAWS for Windows, a ZoomText és a Fusion 2020

Örömmel jelentjük be, hogy elérhetővé vált a JAWS, a ZoomText és a kettőt egyesítő Fusion szoftverek új, 2020-as főverziója. Mindhárom program teljes körű magyar nyelvi támogatással bír és másfél havonta fog frissítéseket kapni, ahogyan azt a 2019-es szoftver verzióknál már megszokhatták a felhasználók.

A JAWS és a Fusion 2020 egyik legjelentősebb újdonsága, hogy immáron lehetővé teszik több nyelv telepítését is. Az amerikai angol nyelv mindig telepítésre kerül, emellett pedig tetszőleges számú támogatott nyelv választható ki a felhasználó igénye szerint. A telepített nyelvek között bármikor könnyedén lehet váltani a menürendszeren keresztül. Ez a lehetőség elsősorban azok számára hasznos és javasolt, akik több nyelven is használják a Windows-t és/vagy a különféle alkalmazásokat.

Az OCR szolgáltatás által használt felismerő motor, az OmniPage frissült a 20-as verzióra, ezáltal pontosabbá téve az optikai karakterfelismerést. Ha az igény szerinti beszédfunkció aktív, akkor már tetszés szerint ki- bekapcsolhatók a JAWS hangjai. A Windows 10 alatt futó ún. univerzális alkalmazások használhatósága is sokat fejlődött azáltal, hogy bevezetésre került egy új kurzorfajta. Ez kiváltja az érintő kurzor használatát és ugyanolyan módon érhető el, mint a JAWS és a láthatatlan kurzor. A webes űrlapok vezérlőelemeinél jelentősen csökkent a szövegismétlés mind a beszédben, mind pedig a Braille-kijelzésben.

Az internetes böngészés során jóval kevesebb felesleges üzenet hangzik el egy-egy vezérlőelemre történő navigáláskor. Most már a virtuális kurzor külön-külön az egyes lapfüleken is ki- és bekapcsolható a Google Chrome böngészőben. Így a JAWS megjegyzi és be is jelenti, ha a Chrome egyes böngészőfülein ki- vagy bekapcsolta a virtuális kurzort.

Mostantól konfigurálható, hogy a JAWS megjelenítse-e a vezérlő karaktereket a Braille-kijelzésben vagy sem. Alapértelmezetten szűrésre kerülnek a különféle vezérlőjelek.

Frissült a Harpo meghajtó programja, ezáltal támogatottá vált az új BraillePen 14 Braille-eszköz is.

Komoly optimalizáláson ment át a ZoomText, ennek köszönhetően a korábbi változatokhoz képest sokkal gyorsabbá és stabilabbá vált a 2020-as verzió.

Mostantól a ZoomText a 64 bites Windows rendszereken 64 bites alkalmazásként fut, ezzel jelentősen növelve a teljesítményt.

Az új telepítőkészletek az INFOALAP honlapján érhetők el.

Azon felhasználóinknak, akik az ország licenc program keretében egyetemes hitelesítő kódot kértek, nem szükséges új licencet igényelniük, mert az a meghosszabbított egyéves periódusa alatt megjelenő valamennyi támogatott szoftver verziófrissítését hitelesíti. Akik azonban még nem vették igénybe az ingyenes licencet, éljenek ezzel a lehetőséggel, és egy egyszerű webes űrlap kitöltésével igényeljék a használni kívánt szoftverhez a hitelesítési kódot az ország licenc weboldalán:

<http://akadalymentes.magyarorszag.hu>

Kérjük, hogy kérdéseikkel és észrevételeikkel forduljanak bizalommal ügyfélszolgálatunkhoz.

Elérhetőségeink az alábbiak: telefon: +36(1)273-3188, +36(70)295-9288, e-mail: helpdesk@infoalap.hu.

Bízunk benne, hogy ismét egy olyan JAWS, ZoomText és Fusion változatot tudunk a magyar látássérült felhasználók rendelkezésére bocsátani, mely az élet minden területén, a munkavégzésben, a tanulásban és a mindennapi életvitelükben egyaránt a segítségükre lesz.

Informatika a Látássérültekért Alapítvány

Vakok számára fejlesztettek okostelefon-billentyűzetet a bécsi Műszaki Egyetem (TU) kutatói

A telefonok hátára illeszthető szerkezet segítségével a Braille-írással írók percenként 20 szót gépelhetnek be – közölte hétfőn a TU. Az eszköz Bluetooth kapcsolaton keresztül kommunikál a telefontal.

Az Oskar névre keresztelt Braille-billentyűzet alapja egy nyolc billentyű-

vel operáló rendszer, melyre a látássérült emberek számára kialakított speciális billentyűzetek is épülnek.

„Hasonlóan a zongorán több ujjal egyidejűleg leütött akkordhoz, ezen a billentyűzeten is több gomb egyidejű megnyomásával hoz létre egy betűt a felhasználó” – mondta Johannes Strelka-Petz, aki diplomamunkája keretében dolgozott a billentyűzet fejlesztésén.

A projektet a társadalmi ügyekért felelős osztrák minisztérium WINTEC tudományos díjjal tüntette ki. A technológia leírása online szabadon hozzáférhető.

<https://www.origo.hu/hirmondo/tudomany/20191001-vakok-szamara-fejlesztettek-okostelefonbillentyuzetet-osztrak-kutatok.html>

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Hermina út 47.**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440** Fax: **+36 (1) 384-5028**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

„SEMMIT RÓLUNK NÉLKÜLÜNK!”

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA TÁMOGATJA
A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ HONFITÁRSAINKAT!

A GYOD összege

2019. január 1-jétől bruttó

100 000 Ft

Az intézkedés több mint
18 ezer családot érint.

Az infokommunikációs akadálymentesítési pályázat közel 380 ezer fogyatékossgal élő honfitársunknak teszi könnyebbé az életet.

4 Mrd Ft

Segítőkutya-kiképzés támogatása

25,3 millió Ft

2017

45,3 millió Ft

2019

Nőtt a foglalkoztatási támogatás, 2019-ben már 365 akkreditált munkáltató részesül bérköltség-támogatásban:

42 Mrd Ft

2x

Duplájára emelkedett a fogyatékosügyi szervezetek költségvetési támogatása: 2010-ben 522 millió Ft, 2019-ben

1,114 Mrd Ft

Emelkedett az ápolási díj. Az intézkedés

33 ezer

családot érint.

Nőtt a megváltozott munkaképességű honfitársaink foglalkoztatási aránya: 2011-ben 18% volt, 2019-ben

41,6%

Új és használt gépjárműszerzési támogatás mozgáskorlátozottak részére.

5500 db

420 millió Ft

támogatás a jelnyelvi tolmácsszolgáltatások évenkénti működésére.

Megújult a Vakok Állami Intézetének budapesti központja, és átadták az új tatabányai központot is.

1+1,3 Mrd Ft

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

**MAGYARORSZÁG
JOBBAN TELJESÍT**